

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Bakalářská práce

2023

Torolová Lucie

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra filozofie a společenských věd

Politická satira v ČR: případová studie Ovčáček Čtveráček a Kancelář Blaník

Bakalářská práce

Autor:	Lucie Torolová
Studijní program:	B6101 Filozofie
Studijní obor:	Filozofie a společenské vědy
Forma studia:	prezenční
Vedoucí práce:	doc. Mgr. Jaroslav Daneš, Ph.D.

Hradec Králové, 2023

Zadání bakalářské práce

Autor:	Lucie Torolová
Studium:	F16BP0189
Studijní program:	B6101 Filozofie
Studijní obor:	Filozofie a společenské vědy
Název bakalářské práce:	Politická satira v ČR: případová studie Ovčáček Čtveráček a Kancelář Blaník
Název bakalářské práce AJ:	The political satire in the Czech Republic: a case study on Ovčáček Čtveráček and Kancelář Blaník

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Tato bakalářská práce se zabývá obsahovou analýzou satirického představení Ovčáček Čtveráček a seriálu kancelář Blaník v kontextu situace na české politické scéně. Tato divadelní a seriálová satira pracuje s různými možnostmi interpretace, které jsou založeny na dosavadních událostech. V rámci výzkumu se přitom využívá konceptu kulturně-politické scény jako spojení informace a zábavy do jednoho formátu. Satira s nadsázkou a humorem, postavená na reálných politických událostech, je také klíčová komunikace, sdělení a spojení divadla či internetovou televizí s diváky.

F. Brinkmann, Satire vor Gericht: eine auseinandersetzung mit den Politsatire-Plakaten Klaus Staecks aus rechtlicher und Kunsthistorische Perspektive, Baden-Baden 2021.

C. Franke-Ziedan, Satire und Kontext: Gesellschaftskritik in den Dramen des ägyptischen Autors Ali Salem, Wiesbaden 2013.

L. Hensen - S. M. Jankowski, Laughter, outrage, and resistance: post-Trump TV satire in political discourse and dissent, New York 2020.

R. Phiddian, Satire and the public emotions, Cambridge 2019.

Zadávací pracoviště:	Katedra filosofie a společenských věd, Filozofická fakulta
Vedoucí práce:	doc. Mgr. Jaroslav Daneš, Ph.D.
Oponent:	Mgr. Markéta Panoušková, Ph.D.
Datum zadání závěrečné práce:	13.2.2021

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením doc. Mgr. Jaroslava Daneše, Ph.D. a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 31.1.2023

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce, panu doc. Mgr. Jaroslavu Danešovi, Ph.D. za odborné vedení práce, za jeho čas věnovaný mé práci a poskytování rad při psaní. Také bych chtěla poděkovat své rodině za podporu.

Bibliografická citace

TOROLOVÁ, Lucie. *Politická satira v ČR: případová studie Ovčáček Čtveráček a Kanceláře Blaník*. Hradec Králové: Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2023. 52 str. Bakalářská práce.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá obsahovou analýzou satirického představení *Ovčáček čtveráček* a seriálu *kancelář Blaník* v kontextu situace na české politické scéně. Tato divadelní a seriálová satira pracuje s různými možnostmi interpretace, které jsou založeny na dosavadních událostech. V rámci výzkumu se přitom využívá konceptu kulturně-politické scény jako spojení informace a zábavy do jednoho formátu. Cílem této práce je analyzovat politickou satiru v představení *Ovčáček čtveráček* a v seriálu *kanceláře Blaník*. Práce nejdříve obsahuje teoretickou část, která se zabývá související pojmy, jako je politická komunikace, satira apod. Praktická část práce obsahuje nejdříve charakteristiku obou analyzovaných děl a posléze vyhodnocení politické satiry, která je v nich obsažena. Satira s nadsázkou a humorem, postavená na reálných politických událostech, je také klíčová komunikace, sdělení a spojení divadla či internetovou televizí s diváky.

Klíčová slova: politická satira, *Ovčáček čtveráček*, *kancelář Blaník*, politika, divadlo

Bibliographic citation

TOROLOVÁ, Lucie. *The political satire in the Czech Republic: a case study on Ovčáček Čtveráček and Kancelář Blaník*. Hradec Králové: Philosophical Faculty, University of Hradec Králové, 2023. 52 pp. Bachelor Thesis.

Annotation

This bachelor thesis deals with content analysis of the satirical performance *Ovčáček čtveráček* and the TV series *Kancelář Blaník* in the context of the situation on the Czech political scene. This theater and TV satire works with various possibilities of interpretation, which are based on past events. The research utilizes the concept of a cultural-political scene as a combination of information and entertainment in one format. The aim of this thesis is to analyze political satire in the performance *Ovčáček čtveráček* and the TV series *Kancelář Blaník*. The thesis first contains a theoretical part that deals with related concepts such as political communication, satire, etc. The practical part of the thesis includes a description of both analyzed works and an evaluation of the political satire contained in them. Satire with exaggeration and humor, based on real political events, is also a key communication, message, and connection of theater or online television with the audience.

Key words: political satire, *Ovčáček čtveráček*, office *Blaník*, politics, theatre

Obsah

Úvod.....	9
1. Politická komunikace	11
2. Politická satira.....	19
3. Ovčáček čtveráček.....	21
3.1 Charakteristika	21
3.2 Dramaturgie.....	21
3.3 Analýza politické satiry v představení Ovčáček čtveráček.....	22
4. Kancelář Blaník.....	33
4.1 Charakteristika	33
4.2 Dramaturgie dílů	35
4.3 Analýza politické satiry v seriálu Kancelář Blaník.....	36
Závěr.....	40
Seznam obrázků	44
Seznam použité knižní literatury	45
Seznam použitých internetových zdrojů	46
Přílohy	48

Úvod

Současná demokratická společnost nabízí všem občanům svobodu slova. Pokud se nejedná o oblasti dezinformací nebo témata zakázaná legislativou, může každý občan demokratické země svobodně vyjadřovat svůj názor a úsudek. I když s jeho úsudkem třeba mnozí nesouhlasí, má právo komunikovat a sdělit ostatním, co si on sám myslí. Právě komunikace je velmi důležitou součástí života, bez komunikačních aktivit by nemohla současná lidská společnost existovat v podobě, v jaké ji momentálně známe. Komunikace je klíčově zásadní nejen pro mezilidské vztahy jedinců, ale taktéž pro celou společnost, protože díky předávání znalostí a dat může společnost růst, vyvíjet se a posunovat se kupředu. V současné době jsou možnosti komunikace téměř neomezené. Zatímco v minulosti komunikace probíhala pouze na ústní úrovni, později za pomoci písemné úrovně, dnešní výpočetní technologie umožňují lidem komunikovat za pomoci mnoha různých nástrojů, jako jsou sociální sítě, e-mail, mobilní telefon a mnoho dalšího. Na úrovni kyberprostoru je možno sdělovat velké množství informací, které nemusí mít pouze podobu psaného textu, ale také obrázků, zvukových nahrávek a videí. Na internetu se mnoho informací šíří virálně, tedy velkou rychlostí, aniž by musel autor dané zprávy vyvíjet nějakou větší aktivitu. Mezi velmi oblíbená témata patří právě oblast politiky.

Češi sami sebe často charakterizují jako národ, který do všech oblastí života zapojuje humor. Za pomoci humoru lidé reagují také na krizové nebo neočekávané situace, snaží se s nimi takto lépe vyrovnat, přenést se přes dně a prezentovat se ostatním uživatelům. Vtipy a fotomontáže z politické oblasti jsou velmi časté, na obyčejnou fotografii prezidenta Miloše Zemana jsou uživatelé sociálních sítí schopni udělat desítky humorných úprav a inscenací. Proto je právě taktéž oblast politické satiry pro českou komunitu přirozenou, vyhledávanou a oblíbenou formou, jak vyjádřit svůj názor na dění v politické scéně. Ta je často vyhrocenou záležitostí, kdy nejen politici, ale také občané nesdílí navzájem své názory, přou se o vhodnost řešení a nesouhlasí s vyjádřením ostatních. Humorná parafráze a nadsázka je vhodnou možností, jak se vyjádřit k tomu, co si člověk myslí o dané situaci a současně tak svůj názor prezentuje vhodnou formou, která diváka pobaví, ale i přinutí k zamyšlení. Politická satira je tedy oblastí, která dokáže zkombinovat velké množství kladů a výhod. Je však nezbytné, aby byla zpracována vhodnou formou, protože určitá vyjádření mohou být velmi urážlivá, nevhodná či dokonce nelegální.

Tato práce se přímo zaměřuje na analýzu divadelního představení Ovčáček čtveráček a seriálu kanceláře Blaník. Obě tato analyzovaná díla je možno zařadit do žánru politické satiry, kde se zaměřují na politické dění ve společnosti, poukazují na občasné nesmyslné vyjádření politiků nebo na nesouhlas občanů s daným krokem. Zatímco dílo Ovčáček čtveráček je divadelní scénou, která je složena z patnácti obrazů, které jdou chronologicky za sebou a poukazují na život Jiřího Ovčáčka, mluvčího prezidenta České republiky, seriál kancelář Blaník je online satirickým seriálem, který nekompromisně sleduje politické dění a nebere žádné ohledy na to, že se daná vyjádření konkrétním politikům či stranám nemusí líbit. Obě zde analyzované satiry je možno shlédnout na internetu zdarma, jsou tedy dostupné širokému spektru diváků a občanů ČR. Obě zde analyzovaná díla jsou žánrem politickou satirou, která je uměleckým zaměřením, které je vnímáno různorodě. Zatímco pro některého diváka je zábavnou a poučnou formou, kterou sám aktivně vyhledává a tráví čas sledováním; jiný divák politickou satiru považuje za nudnou, nezábavnou a urážející.

Cílem této práce je analyzovat politickou satiru v představení Ovčáček čtveráček a v seriálu kanceláře Blaník. Práce nejdříve obsahuje teoretickou část, která se zabývá související pojmy, jako je politická komunikace, satira apod. Praktická část práce obsahuje nejdříve charakteristiku obou analyzovaných děl a posléze vyhodnocení politické satiry, která je v nich obsažena. Práce je založena na celé řadě odborných metod. Metoda analýzy je využita v teoretické i praktické části práce. V teoretické části se jedná o analýzu odborných literárních zdrojů, které se zabývají souvisejícími prvky. Odborné publikace jsou nejdříve podrobně analyzovány, relevantní data jsou vyhodnocena a posléze za pomoci metody syntézy zpracována do logicky členěných kapitol a odstavců této práce. V praktické části je analyzován obsah děl Ovčáček čtveráček a kanceláře Blaník a za pomoci metody syntézy jsou analyzovaná data opět zpracována pro účely naplnění cíle do praktické části této práce. Další využitou metodou je komparace, která slouží k porovnání nalezených údajů navzájem. Komparace je zde zaměřena na následující ukazatele: české problémy, zahraniční problémy, problematika Ruska, osobní život prezidenta, osobní život jiných politických či známých osobností, aluze (odkazování na jiné kauzy či problémy), citové zabarvení prezentovaných událostí.

1. Politická komunikace

Politická komunikace je velmi obtížně definovaným a uchopitelným oborem, ke kterému je možno přistupovat z různých úhlů pohledů. Jde o velmi náročné odvětví, kterému jsou věnované celé publikace a studijní obory, které pojednávají o tom, jak správě se má politik chovat, jak se má prezentovat na veřejnosti, komunikovat s médii i obyčejnými občany. Protože se jedná o velmi rozsáhlou záležitost, je přirozené, že samotný politik nemůže mít znalosti z tolika vědních oborů a využívá tedy služby odborníků v podobě poradců, tiskových mluvčí apod.

Politická komunikace je subdisciplínou, která je velmi obsáhlá. Vnitřně se člení na další tematické expertní domény a zasahuje do ní celá řada poznatků vědců z různých vědních oborů. Politická komunikace je proto velmi náročnou záležitostí a je třeba jí věnovat značnou pozornost. (Křeček, 2013, s. 10) Politická komunikace je produktem a procesem, který je formován mediálními nástroji a politologií, čerpá však taktéž ze sociologie a psychologie. Politická komunikace jako samostatná oblast bádání vznikla ve Spojených státech amerických, kdy byla tamními politiky rozvinuta do velmi detailních a propracovaných kampaní. Politici disponovali vlastními časopisy, vzdělávacími a výzkumnými pracovišti, realizovali studijní programy a konference, cestovali napříč zemí a prezentovali své názory, pořádaly společenské akce apod. Do České republiky se politická komunikace v této formě dostala o mnoho let později a stále nedosahuje komplexnosti a hloubky, která je typická pro USA. (Macková, 2018, s. 17)

Politická komunikace probíhá na horizontální nebo na vertikální úrovni. Horizontální úroveň probíhá mezi subjekty na stejné úrovni, tedy je realizována mezi dvěma politiky, dvěma novináři, dvěma občany – voliči. Naopak vertikální komunikace vyobrazuje vztahy podřízenosti a nadřízenosti nebo masy a elity. V tomto případě je vertikální komunikace realizována směrem shora od elity v podobě politiků k běžným občanům, tedy mase. Tato komunikace může probíhat různými formami. Někdy má podobu direktivního a příkazového charakteru, jindy probíhá ve formě dialogu a hledání kompromisního řešení. Z toho lze vyvodit, že politická komunikace směrem dolů může být jednosměrná (tedy direktivní, kdy politik pouze přikazuje občanům, co mají dělat, ti si nemají na výběr a musí dělat to, co je jim nakázáno), ale také obousměrná (ta je vhodnější variantou, protože politik komunikuje s občany a bere ohled na jejich názory a potřeby). Charakter a směr komunikace je určen nikoliv názorem

a smýšlením samotného politika, ale odráží se taktéž od politického systému a mocenské pozice. (Štědroň, 2013, s. 21)

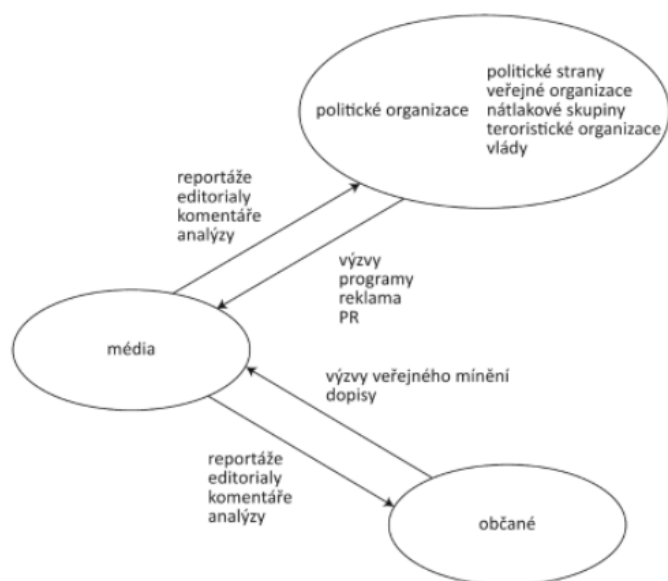
Politická komunikace funguje na třech dílčích úrovních:

- veškeré komunikační prvky realizované politickými aktéry, které vedou k dosažení určitých stanovených cílů,
- komunikační aktivity, které jsou vytvářené směrem od voličů, novinářů, komentátorů směrem k politickým aktérům,
- komunikace, která probíhá na nezávislé úrovni a je zaměřena na politické aktéry a jejich aktivity (např. mediální diskuse, komentáře na sociálních sítích). (Křeček, 2013, s. 10)

Tato trojsměrná komunikace je vyobrazena na následujícím obrázku 1 a poukazuje na složitost celé politické komunikace.

V souvislosti s politickou satirou lze poukázat na přímou souvislost, kterou Křeček (2013, s. 10) definuje jakožto druhou i třetí součást politické komunikace. Politici jsou příjemcem komunikačních aktivit, které jsou vytvářeny jinými osobami. Představitelé Ovčáčka čtveráčka kanceláře Blaník nepřímou komunikují s politiky, kteří na tuto komunikaci mohou reagovat určitým způsobem. Mohou ji ignorovat a předstírat, že neexistuje, ale mohou se k ní taktéž aktivně vyjádřit, a to různými metodami a nástroji. Politici, politická situace a události (na bulvární úrovni) jsou podrobena komunikaci, kterou realizují třetí osoby. V tomto případě tvůrci představení Ovčáček čtveráček a seriálu kanceláře Blaník. Ti se rozhodli, že komunikační aktivity politiků, jejich chování a jednání podrobí kritice a svým vyjádřením budou komunikovat nejen s širokou společností (v podobě občanů jakožto voličů). Politická satira přímo vychází taktéž z úrovně komunikace, tedy z toho, jak komunikují samotní politici – z jejich slov, názorů, ale i činů. Zde je tedy patrné, že celá oblast politické komunikace je velmi úzce provázána s politickou satirou a politická satira, která chce být kvalitním a populárním dílem, musí vycházet z teoretických faktů a šíře celého tohoto oboru. Ač je na první pohled snadnou záležitostí, jde o velmi náročnou a složitou metodu humorné prezentace aktuální politické a společenské scény.

Obrázek 1 Politická komunikace (Křeček, 2013, s. 11)

S ohledem na rozmach informačních technologií a svobodu slova dochází ke vzniku velkého množství fám. Ty se šíří velmi rychle bez ohledu na to, zda jsou pravdivé nebo zcela smyšlené. Politik by měl umět správným způsobem reagovat na komunikaci na veřejnosti, která je zaměřena právě na tyto fámy. Jde o výmysl, smyšlenku, která s ohledem na mediální působení může velmi silně poškodit dobré jméno politika na veřejnosti. Nepotvrzené informace jsou obvykle bulvárního charakteru, což zvyšuje jejich popularitu. Politik by měl takové bulvární události komunikovat správným způsobem. (Halada, 2015, s. 35) Na toto vyjádření přímo navazuje Petr Dimun (bývalý mediální poradce Jiřího Paroubka), který je toho názoru, že politik, který si myslí, že je vhodné skandál před veřejností zatajit, nemluvit o něm, ztrácí důvěru a voliče. Naopak si myslí, že je nezbytné se ke všem záležitostem postavit s odpovědností a aktivně se k nim vyjadřovat vhodnou formou, která by vždy měla být pravdivá, upřímná a měla by reagovat na danou událost přímo, nikoliv se snahou odvést pozornost nebo se vyjádřit nepravdivě. (Česká televize, 2014)

Výše zmíněné fámy přímo souvisí s krizovou komunikací. Přestože fámy jsou smyšlenou událostí, velmi často dochází k tomu, že skutečně a reálně dojde k události, kdy je jednání, chování nebo vyjádření politika považováno za vysoce nevhodné. Takové situace jsou poměrně časté tehdy, vyskytne-li se nějaká událost, která je neobvyklá a zajímá se o ni široká veřejnost (např. období pandemie Covid-19, kdy politici využívali svou mocenskou pozici a direktivně nařizovaly směrem shora dolů příkazy, které občané museli splnit bez ohledu na

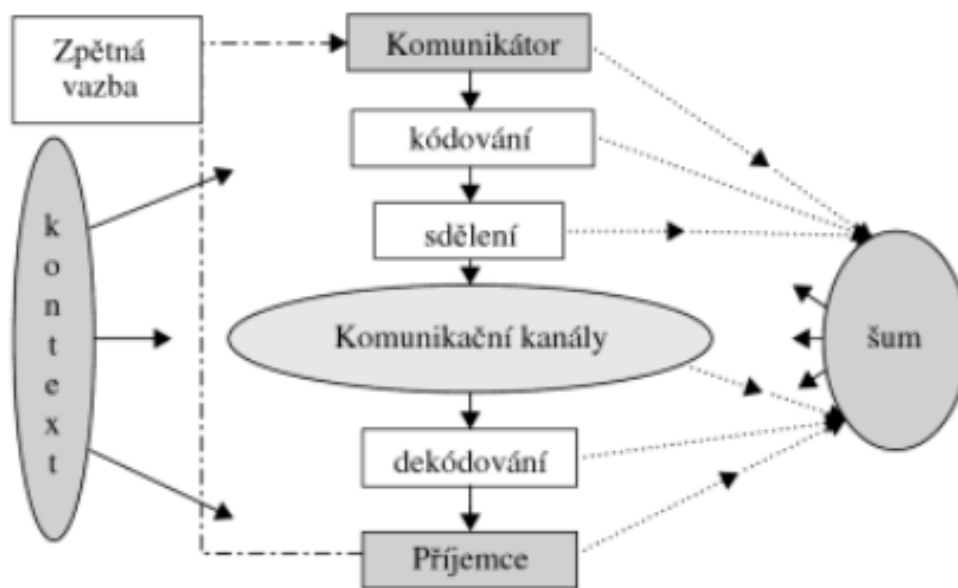
jejich subjektivní mínění. Politici však sami nařízení, jejichž dodržování vyžadovali po občanech, nedodržovali a toto jejich nedodržování bylo sledováno a kritizováno celou společností. Zde právě získala velký prostor politická satira). Proto je krizová komunikace nedílnou a důležitou součástí komunikačních aktivit politiků.

Politik se v okamžiku krize stává krizovým manažerem a musí zvolit správnou strategii, komunikační nástroje a aktivity, které danou krizi vyřeší. Obvykle mu k tomu pomáhá celý tým odborníků, kteří mu radí, jak by se měl zachovat, aby neztratil důvěru a loajalitu široké veřejnosti. Krize nemusí vždy skončit negativními důsledky, naopak může být příležitostí a mít pozitivní dohru, kdy politik přesvědčí voliče o tom, že se umí správně zachovat, postaví se čelem k vlastnímu pochybení, umí převzít odpovědnost za své činy. (Tomandl, 2020, s. 9)

Taktéž v politické komunikaci se komunikační aktivity dělí na dva klíčové přístupy. Ty jsou standardní pro mediální studia i sociální vědy a jsou aplikovatelné ve velkém množství různorodých vědních oborů. Objektivistický přístup politické komunikace je založen na existenci reálného světa, v němž koexistují nezávisle myslící subjekty, které se chovají určitým způsobem. Výsledkem je objektivní komunikace, kdy nezávislá žurnalistika informuje širokou veřejnost nezávisle na jiných médiích, vlastnících nebo politickém nastavení. Novinář se snaží vyhledávat různé zprávy a ty objektivně zaznamenávat. Snahou je z tohoto objektivního záznamu vyloučit veškerá subjektivní vyjádření, která by mohla zkreslit výslednou zprávu. K tomu slouží kontrolní činnosti. Média jsou pak zrcadlem světa a společnosti, je zde prostor pro otevřenou a racionální diskusi. Konstruktivistický přístup tento reálný nástroj vyobrazování skutečností kritizuje. Podle něj je člověk činitelem, který se podílí na vytváření skutečností a změn ve společnosti. Člověk je individualitou a v jeho chování a jednání se odráží subjektivita. Ta je tvořena zkušenostmi člověka, jeho hodnotovým žebříčkem, dovednostmi a schopnostmi, vnímáním světa. Zastánci konstruktivistické teorie tvrdí, že média v rámci objektivistické teorie v podstatě vytvářejí jevy, nejen je odrážejí. Subjektivita je ve světě důležitá a odráží se z ní taktéž demokratický systém, ten zjišťuje majoritní názory společnosti a těm se přizpůsobuje. (Kořan, 2009, s. 135) V případě politické satiry je možno hovořit o konstruktivistickém přístupu, který do celé situace vnáší velké množství subjektivních vyjádření. Proto je politická satira velmi náročná na celkové vypracování a prezentaci názoru. Je důležité, aby tvůrci měli podobné politické smýšlení a názory a ty uměly humornou a vhodnou formou prezentovat tak, aby diváka zaujaly, pobavily a přinesly mu zprávu, kterou

mu skutečně chtějí sdělit. Přestože na první pohled může vypadat komunikace mezi politickou satirou a divákem jako snadná a rychle realizovatelná záležitost, jde naopak o komplexní soubor velkého množství vstupů, které je třeba zpracovat v ucelený výstup, který divák pochopí správným způsobem, neunikne mu kontext, dokáže odfiltrovat působící šumy a předá tvůrcům zpětnou vazbu. Tato struktura komunikačního procesu je vyobrazena na následujícím obrázku 2.

Obrázek 2 Struktura komunikačního aktu (Štědroň, 2013, s. 23)

Cíle komunikačních aktivit politiků jsou různorodé a může jich být velké množství:

- zajištění a prohloubení profesionalizace politické podpory – probíhá tak permanentní kampaň na podporu daného politika nebo politické strany, tato kampaň může taktéž útočit na oponentské strany a jejich představitele,
- růst konkurenčních tlaků, kdy se politik přímo či nepřímo snaží zdiskreditovat jiného politika,
- populismus,
- zaměřování se na různé identity a postoje,
- přijímání politiky jakožto součásti života každého občana – voliče.

Moderní politická komunikační kampaň se snaží navazovat vazby mezi voliči a konkrétními stranami. V současné době je centrálním komunikačním prostředkem internet

a výpočetní technologie všeho druhu. Právě díky svobodě slova vyjádření se na internetu se prohlubuje demokracie a její hodnoty. Politické strany či konkrétní politici mohou vést za pomoci sociálních sítí velmi efektivně kampaň, která jim napomůže získat velké množství voličů a příznivců. (Voženílková, 2018, s. 108)

Avšak to, jak je komunikace politika s širokou veřejností za pomoci internetu úspěšná, je silně ovlivněno celou řadou souvisejících aspektů. Závisí na tom, do jaké míry je dané medium dominujícím zdrojem informací pro cílovou skupinu daného politika. Ze statistických údajů je možno vyhodnotit, jaká je skupina voličů daného politika nebo politické strany – např. zvolit internet jako hlavní komunikační médium pro voliče KSČM je nevhodné, protože mezi voliče této strany se řadí spíše osoby seniorského věku, které nejsou na sociálních sítích či diskusních webech příliš aktivní. Druhým výrazným aspektem je nezávislost médií na politických institucích. Některá média jsou vlastněna konkrétními politiky, což výrazně ovlivňuje to, jaké informace toto médium zveřejňuje, které politiky kritizuje a která naopak chválí a vyjadřuje se k nim pozitivně. Toto ovlivnění výrazně snižuje objektivitu a nezkreslenost informací, které jsou široké veřejnosti prezentovány. Třetí aspekt pojednává o tom, zda je mediální obsah řízen určitou politikou nebo logikou. To znamená, že každé médium může být zaměřeno určitým směrem. Např. médium vyznávající hodnotu zdravého životního prostředí, recyklace, dlouhodobé udržitelnosti přírodních zdrojů, využívání obnovitelných zdrojů apod. se bude pozitivně vyjadřovat o straně a politikovi, kteří sdílí tyto stejné hodnoty. Čtvrtým ovlivňujícím aspektem je to, do jaké míry jsou političtí aktéři ovlivňováni politickou či mediální logikou, tedy nakolik jsou ovlivnitelní tím, co je zveřejňováno a propagováno v médiích. (Macková, s. 22) Pro účely této práce je úroveň závislosti medializace velmi důležitá. Pouze nezávislá média, která nevlastní určitý politik a která se tak nebojí vyjádřit svůj názor, mohou poskytovat veřejnosti velké množství informací, které nejsou žádným způsobem upraveny nebo zkresleny. Zde je možno uvést příklad Andreje Babiše (ten je častým cílem kritiky seriálu kanceláře Blaník). Je obecně známé, že je vlastníkem konkrétních médií a sdělovacích prostředků. Tato média pak přirozeně nemohou přinášet ostrou kritiku tohoto politika, protože je jejich vlastníkem a nadřízeným žurnalistů, redaktorů a všech dalších zaměstnanců. Důležité je taktéž vyhodnocovat to, jak politik reaguje na to, co je zveřejňováno v médiích. Reakce mohou být různorodé, může se v nich ukázat jak subjektivní vyjádření daného politika, tak jeho politická a odborně vypracovaná chladnokrevná strategie.

Do komunikačního procesu mezi politikem a občanem a taktéž do komunikačního procesu mezi tvůrcem politické satiry a divákem vstupují různé druhy kontextů, které ho přímo ovlivňují. Tento kontext je nutno nastavit tak, aby se odesílané sdělení směrem k divákovi (posluchači, voliči) dostalo v nezměněné a totožně pochopitelné formě, v jaké odcházelo od jeho tvůrce. Komunikační kontext spočívá v tom, co je sdělováno a jak je to sdělováno. Zde vstupují do situace verbální i neverbální faktory, které pronikají k příjemci sdělení. Tomu je něco sdělováno určitou formou, do níž se zapojuje mluvené slovo, mimika, gestika, prosturika atd. Příjemce sdělení si dá všechny tyto faktory do jednoho uceleného kontextu a s jejich pomocí pochopí sdělení. Proto je třeba, aby ten, kdo komunikuje, přesně věděl, jak se vyjadřovat, ovládal verbální komunikaci, vlastní emoce a vyjádření. Fyzický kontext komunikačního sdělení spočívá v konkrétním prostředí, v němž se komunikace odehrává a ovlivňuje ji. Kulturní kontext se odráží v životním stylu, názorech, postojích, hodnotovém žebříčku, způsobu chování apod. Jedná se o pravidla chování a jednání, která daná společnost nastavila a vyžaduje jejich dodržování. Pravidla jsou odlišná s ohledem na konkrétní zemi, region a její smýšlení. Sociálně psychologický kontext souvisí s určitým okamžikem, od vztahu mezi účastníky, mezi kterými dochází ke komunikačnímu aktu, je ovlivněn atmosférou, náladou a subjektivním vnímáním. Časový kontext spočívá v tom, že je komunikaci nutno správně načasovat a realizovat ve správný okamžik. Pokud jsou všechny kontexty vhodně nastavené a vychází ze současné společnosti a potřeb občanů, pak je pravděpodobné, že budou cíle komunikačního sdělení naplněny. Pro účely politické komunikace je zvláštní formou historický kontext. Společnost se mění a vyvíjí a stejně tak se mění politický režim. Současně platná demokracie nahradila komunismus, ten vytlačil totalitu. V každém systému si mohou politici a občané dovolit něco jiného. (Štědroň, 2013, s. 23)

Pochopit komunikační kontext sdělení je klíčově důležité vždy a za každé situace. U politické satiry je důležité chápat neverbální druhy sdělení (sdělení bylo ironické, protože mi to dala najevo hlasová intonace) V tomto případě je možno hovořit při komunikaci politika s voličem o sále, ve kterém probíhá diskuse, náměstí, které je upraveno v barvách politické strany apod. Při komunikaci politické satiry a diváka lze hovořit o kulisách, prostředí, v němž je daná scéna natáčena, kvalitě kamery a střihu apod. V současné době do mnoha médií vstupují reklamní spoty, které jsou součástí konkrétního filmu, seriálu či představení. Lze konstatovat, že tato reklamní sdělení se vyskytují taktéž u seriálu kanceláře Blaník (např. v druhém díle první série si Tonda Blaník posílá svého podřízeného pro kyselé okurky. Ten mu přináší okurky

značky Aro, načež mu Tonda Blaník nevybíravým způsobem sdělí, že pouze okurky Znojmo jsou ty pravé. V dalším záběru tyto okurky konzumuje a chválí si jejich chuť). Zda tyto reklamní vsuvky negativně ovlivní diváka, který očekává politickou satiru a humor, a nikoliv reklamní sdělení, je těžko vyhodnotitelné a není to tématem této práce. V oblasti kulturního kontextu je od politiků očekáváno, že povedou řádný život – budou se vyjadřovat slušně, povedou standardní rodinný život, nebudou mít žádné aféry, budou vždy dodržovat legislativu a nařízení. Pokud k tomuto nedochází, pak přichází na řadu krizová komunikace politika s širokou společností a tento skandál velmi rychle a ráda využije politická satira. Zde je možno taktéž polemizovat nad tím, nakolik kulturní kontext diskriminuje určité skupiny politiků – politik homosexuál je nežádoucí, stejně jako politik s islámským vyznáním. To přesto, že jakákoliv diskriminace je v současné době považována za negativní a nežádoucí, v některých případech je na ni dokonce v legislativě poukazována jako na zakázanou. Přesto jsou jakékoliv odlišnosti osobností politiků velmi rády využívány jako cíl politické satiry. Jaký je vztah mezi občanem a politikem je výsledkem subjektivního vnímání. Zatímco totožný projev Andreje Babiše bude jeho volič vnímat jako velmi pozitivní, efektivní a příjemný, jeho odpůrce ho bude považovat za lživý a nesmyslný a kancelář Blaník z něj udělá za pomoci humoru kýčovitou scénu.

2. Politická satira

Satiru je možno považovat za žánr, u kterého je velmi obtížné vyjádřit konkrétní jeho hranice a nastavení. Satira jakožto samotné označení nemá svůj vlastní význam, spíše je nutno ji spojit s variantou, např. satiristický román, satiristické divadelní představení. Velmi časně je spojení satiry a politické scény, vzniká tedy politická satira. (Poláková, 2017, s. 15, 16) Politická satira je kritikou současné politické situace, vlády, hospodářské a ekonomické situace, sociálních poměrů. Odráží autorův subjektivní, kritický a výsměšný názor na danou skutečnost. (Kusáková, 2003, s. 72)

Masmédia, která původně představovala pouze tisk v podobě novin, se postupně rozvíjela a vznikaly nové formy médií, jejichž úkolem bylo informovat širokou veřejnost o změnách ve společnosti, novinkách. Postupem času již nebylo cílem masmédií pouze předat občanům důležitá data, ale staly se také prezentací názorů různých osob a spočívají taktéž v pobavení čtenáře či diváka a jeho odpočinku. V současné době jsou mnohá média zaměřena na bulvární obsah, který občana informuje o skandálech, neočekávaných událostech nebo nevhodném chování herců, zpěváků či politiků. Masové publikum si postupně bulvární zprávy oblíbilo. Právě v oblasti politického dění a osobností politiků se bulvární novinky se zapojením humoru staly záležitostí, která je širokou veřejností vyhledávána. Tak vznikla politická satira, která sloužila k humorné kritice politiků a jejich jednání. (Ftorek, 2010, s. 26)

Politická satira je formou masového umění, kdy se mísí životní pravdy, politická událost, sociální kontext, politická propaganda a život současné společnosti. Díky tomu, že je propojením velkého množství oblastí a témat má velký vliv na obyčejné lidi, umí jim prezentovat hůře pochopitelné a složité politické otázky a dokáže kriticky prezentovat aktuální témata společnosti. Politická satira může mít různorodou formu, začátek politické satiry spočíval v humorných ilustracích a karikaturách, v současné době může jít o videa, seriály či filmy. (Vrzgulová, Kubátová, 2017, s. 30)

Za základ politické satiry v České republice (Československu) je možno považovat tvorbu Voskovce a Wericha, kteří vyjadřovali „*ve veselé formě velmi účinné a ostré politické myšlenky a toto spojení je organické, není to nijak násilné spojování politické agitace s hudbou*“. Přestože v tehdejší SSSR byla velmi přísná cenzura a občanům mohlo být prezentováno pouze to, co bylo považováno politicky a společensky za vhodné, forma politické

satiry Voskovce a Wericha (a Ježka) byla již v tehdejší době žádoucí a pozitivně hodnocená. Vyjádření odvážných a hlubokých myšlenek v humorné formě mělo v občanech vzbudit zájem o politiku a přimět je k zamyšlení. (Čerman, 1935, s. 205)

S rozvojem informačních technologií, rozmachem globalizace se politická satira přesunula do kybernetického prostoru, kde je možno události nejen čtivě popisovat, ale přidávat k nim taktéž obrazová vyjádření nebo videa. Média mají schopnost dlouhodobě, efektivně a koncepčně formovat názory občanů. Právě v oblasti politiky je to velmi důležitým faktem, protože politické strany a jejich kandidáti potřebují hlasy voličů. Ty mohou získávat právě tak, že se budou efektivně prezentovat na veřejnosti a budou oslovovat širokou skupinu občanů. Politická satira se může k jednotlivým politikům, stranám a událostem vyjadřovat nejen velmi kriticky, ale může taktéž na některé konkrétní činy či vyjádření politiků poukazovat z pozitivního hlediska. (Ftorek, 2017, s. 53) Díky rozvoji informačních technologií se v současné době politická satira může velmi rychle a efektivně šířit. Zatímco v minulosti musel zájemce vyvinout aktivní snahu, koupit si noviny, jít na divadelní představení, v současné době na něj politická satira útočí z různých zákoutí internetu. Lze nalézt nejen konkrétní skupiny na online sociálních sítích, které jsou zaměřené na kritiku politiků, ale mnohé zpravodajské servery zveřejňují články zaměřené na politickou satiru na hlavní stránce aktuálních novinek. Je přirozené, že v online prostředí je náročné vyhodnocovat zveřejňované údaje, není zde taktéž vyváženost politických názorů jako v diskusních pořadech nebo odborných publikacích. Každý uživatel musí sám kriticky vyhodnotit informace, které jsou mu předkládány a musí do nich promítnout své subjektivní názory. (Havlík, 2013, s. 89, 90) Politická satira umí skloubit nejen výše uvedené faktory, jako je humor, politika a kritika, je do ní možno zařadit také umělecké prvky, jako pěvecký projev, hru se slovy a divadelní scénérii. Pokud se veškeré detaily spojí optimální formou, pak vznikne trefná a zajímavá politická satira, která zaujme široké spektrum diváků a posluchačů. (Farník, Žitný, 2015, s. 106)

3. Ovčáček čtveráček

Divadelní představení Ovčáček čtveráček, které jako první prezentovalo zlínské divadlo, zaznamenalo naprosto neočekávaný úspěch. Zajímavé je, že scénář vznikl za dva dny a přípravy na toto představení byly velmi krátké, přesto bylo diváky tak oblíbené, že k jeho prezentaci došlo později taktéž v Brně, Praze a Ostravě. Lístky byly vždy vyprodány během několika minut a lidé žádali další reprízy. Proto také derniéra tohoto představení byla vysílána do kin po celé ČR, a i v kinech byla veškerá místa okamžitě vyprodána.

3.1 Charakteristika

Toto divadelní představení bylo poprvé divákům odprezentováno 7. února 2017, trvalo 82 minut a bylo označeno žánrem komedie, přičemž při propojení humoru a politického tématu dalo vzniknout ostré politické satíře, která je velmi zajímavou kritikou prezidenta Miloše Zemana a jeho tiskového mluvčího pana Jiřího Ovčáčka. Režii i scénář pro toto divadelní představení zpracoval Petr Michálek. V představení hrají Marek Příkazký, Vojtěch Johaník, Radovan Šopík, Marta Bačíková atd.

Fakt, že cílem tvůrců této inscenace nebylo dosažení výrazného finančního zisku potvrzuje také to, že výtěžek z přenosů do kin při derniéře tohoto představení (návštěvnost byla rekordní, představení navštívilo 17 tisíc diváků po celé ČR) byl věnován integrovanému centru Slunečnice ve Zlíně.

Představení v divácích vyvolalo velmi silné emoce. Zatímco někdo byl pobaven a cítil humor a zamyslel se nad současnou situací s nadhledem, mnozí byli velmi uraženi potupou a zesměšněním hlavy státu, a to do takové úrovně, že uvaděči a uvaděčky divadla byli diváky často verbálně napadáni a nespokojení diváci si na nich své znechucení vybíjeli. (Ovčáček čtveráček. ČSFD [online]. Praha: POMO Media Group, 2017 [cit. 2022-05-19]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/519359-ovcacek-ctveracek/zajimavosti/>)

3.2 Dramaturgie

Celá tato divadelní inscenace se skládá z patnácti dílčích obrazů, které jdou chronologicky za sebou. Jednotlivé scény jsou často přepisy reálných rozhovorů, které se skutečně odehrály a jedná se tedy o zesměšňování událostí a slov, ke kterým v minulosti došlo. V určitých scénách je divadelní dílo inspirováno „Zahradní slavností“ (divadelní hra z roku

1963, jejímž autorem je Václav Havel a hrdinou této hry je Hugo Pludek, který vlivem společnosti a snahy růst na kariéřním žebříčku ztrácí vlastní identitu). Do určité míry je

Ovčáček čtveráček autorskou tvorbou, především v prvním obraze a ve vkládaných písničkách, které obsahují velké množství ironie, vtipu a sarkasmu. Právě písničky uvádí či naopak shrnují jednotlivé obrazy a dávají divákům podnět k zamyšlení.

Zvláštní je, že představení vždy před jeho samotným začátkem uvádí sám Petr Michálek, který divákům řekne několik slov a vyzývá diváky k zamyšlení se nad tímto tématem.

3.3 Analýza politické satiry v představení Ovčáček čtveráček

V jednotlivých obrazech jsou vyjadřovány názory autorů na skutečné politické události, přičemž v některých obrazech se jedná o tvrdou politickou satiru, která je založena na nelítostné kritice a břitkém humoru, jindy jsou obrazy koncipovány pouze jako písničky, které nutí diváka k zamyšlení, aniž by byl vložen humor nebo konkrétní kritika. V některých případech se vyskytují pouze náznaky, jindy jde o subjektivní vyjádření názoru autora tohoto díla. Celé představení poukazuje na to, jakým způsobem dokáže politická scéna změnit obyčejného a běžného člověka, který vchází do politiky s určitou představou, navzdory které se postupně mění, je formován tím, co musí v rámci výkonu svých pracovních povinností dělat a jak se musí přizpůsobovat skutečnosti.

Obraz první – Jsi Ovčáček

První obraz představuje Ovčáčka jakožto dítě, které hraje šachy. Protože nemá partnera ke hře, hraje sám se sebou, tudíž vždy vyhraje i prohraje současně. Tato scéna přirozeně je převzata ze skutečnosti, plynule přechází ke scénáři ze „Zahradní slavnosti“, kdy rodiče Ovčáčka chtějí svému synovi zajistit co nejlepší budoucnost a zaměstnání, a tak se rozhodnou, že ho seznámí s hradním kancléřem, který mu zajistí významnou pracovní pozici. Již koncem prvního obrazu divák může zachytit zmínky o problematických vztazích ČR a Číny. Zde se objevují první náznaky politické satiry, která poukazuje na to, zda je politická scéna cestou pro obyčejné lidi, kteří jen hledají úspěšné a výnosné zaměstnání. Odkaz na Václava Havla je odrazem úcty vůči činům tohoto bývalého prezidenta, který je jimi považován za velmi odvážnou osobnost, která se snažila skutečně sjednotit občany České a Slovenské republiky do jednoho celku. Právě taktéž Miloš Zeman při svém zvolení prezidentem uvedl, že je jeho cílem

sjednocovat. V současné době, kdy Miloš Zeman bude brzy post prezidenta ČR opouštět, a bude přímou volbou stanoven jeho nástupce, lze říci, že český národ v žádném případě není sjednocený.

Druhý obraz: Song o velkém světě

Druhý obraz začíná tím, že se Ovčáček představuje široké veřejnosti. Celý tento obraz je tvořen písní, která vyjadřuje charakteristiku toho, jakým způsobem by Ovčáček chtěl svou funkci zastávat, jaká je jeho představa pracovního postu mluvčího prezidenta České republiky. Již zde je možno spatřovat náznaky toho, že pravdu je možno vykreslovat různými způsoby a Ovčáček má velké množství zkušeností s tím, jak široké veřejnosti prezentovat pravdu tak, aby byla ku prospěchu, který si on sám nastaví. Autoři se dotýkají tématu manipulace. Zde autor kritizuje to, jakým způsobem se vyjadřuje Miloš Zeman ústy Jiřího Ovčáčka k široké veřejnosti. Nemá snad veřejnost nárok na to, aby byla informována pravdivě? Nebylo by vhodné se chovat k občanům s úctou a respektem? Tak, jak to prezident podepsal ve svém prezidentském slibu, který zní následovně: „*Slibuji věrnost České republice. Slibuji, že budu zachovávat její Ústavu a zákony. Slibuji na svou čest, že svůj úřad budu zastávat v zájmu všeho lidu a podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.*“ (Slib prezidenta republiky Miloše Zemana. Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR [online]. Praha: Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, 2013 [cit. 2022-07-24]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/cms.sqw?z=5196>.) Dle etického kodexu úřadu vlády, článku IX má každý člen vlády povinnost vystupovat „*kultivovaně, vyjadřuje se spisovně a dbá na odpovídající verbální i neverbální komunikaci.*“ (Etický kodex úřadu vlády ČR. Vláda ČR [online]. Praha: Vláda ČR, 2021 [cit. 2022-07-24]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/urad-vlady/eticky-kodex/eticky-kodex-zamestnancu-uradu-vlady-cr-100436/>.)

Třetí obraz: Přesně takhle to bylo

Do hry vstupuje postava Jiřího Brady a jeho manželky Terezy, diváci se přenášejí do Ameriky do Toronta do roku 2016. Manželé sledují předvolební debatu amerických voleb, kdy Trump získává post prezidenta a je zmíněno, že výsledek ovlivnily ruské hackerské útoky. Základem tohoto obrazu je informování Jiřího Brady o tom, že získá státní vyznamenání. Celá scéna je odehrána znovu s tím, že do ní vstupuje Jiří Ovčáček a upravuje realitu ke svému vlastnímu obrazu. Je zde opakovaně znevažována kandidátka na prezidentku Clintonová.

Smyslem je reprezentovat přístup Hradu k celé záležitosti. Jiří Brady, pamětník holocaustu, byl několikrát navržen na vyznamenání od prezidenta České republiky, avšak toto vyznamenání nebylo Milošem Zemanem nikdy schváleno. Tato problematika se prolíná celým představením a odkazuje na to, jakým způsobem vlastně Miloš Zeman volí osoby, které toto vyznamenání získají a které naopak ne. Proč takové vyznamenání nezíská pamětník holocaustu, ale obdržel hvězda komunistické pop-kultury či herec normalizačních televizních seriálů? V rámci této politické satiry je opět nezbytná nutná znalost diváka, který by měl být s těmito fakty obeznámen, v opačném případě není schopen pochopit narážky, vtip a ironii, na kterou toto představení poukazuje.

Čtvrtý obraz: Let přes oceán

Velmi krátký obraz, v němž jsou uvedeny informace o osobnosti Jiřího Brady, on sám divákům sděluje informace o své osobě, chválí českou zemi. Tato scéna je jediná, v níž nelze nalézt humornou složku, naopak je jejím cílem vzbuzovat niterní emoce u diváků, kteří se mají zamyslet nad tím, jaká je hodnota vlastní země, obětí národních hrdinů. Tento obraz je autorským dílem režiséra hry, avšak je založen na reálných faktech. Zde je možno konstatovat, že tvrdá satira je velmi vhodným způsobem proložena silnými emocemi souvisejícími s úctou k obětem holocaustu, respektem ke stáří, smutkem, lítostí, zamyšlením se nad tím, jaké hodnoty jsou v životě skutečně důležité a jaké naopak ne. Za důležitou je možno považovat úctu k lidem a národu a za nedůležitou naopak touhu po moci. Kombinace politické satiry a emocí je žádoucí a bez zapojení emocí by v podstatě politická satira nesplnila svůj účel a nevedla by k daným cílům. Vzhledem k faktu, že všechny ostatní obrazy jsou propojeny především se smíchem a pobavením či naopak rozčilením a zloby na to, jakým způsobem prezentuje prezident Miloš Zeman ve své funkci Česku republiku a jakými nástroji jeho chování Ovčáček odůvodňuje veřejnosti, je vložení klidných a hlubokých emocí velmi vhodné.

Pátý obraz: Láska

Tento obraz je zaměřen na dalajlamu, který dne 17. října 2016 přednesl proslov na hradčanském náměstí. Tento proslov je zde zkráceně odprezentován a vstupují do něj scény, které prezentují krátké aktuality, které se v tehdejší době objevovaly. V dalším dějství jsou tyto události spíše zformulovány tak, aby diváky pobavily a poukázaly na ironii, která proběhla. Česko-čínské vztahy jsou zde odprezentovány tak, že Česká republika je svébytnou demokratickou zemí a odmítá se stát provincií Číny, která by ČR určovala, co má dělat. Jsou zde odkazy na minulost, kdy ČR byla již v područí jiných velmocí a je nevhodné se do takové situace opětovně dostat. Divákovi je zde připomínáno, že ČR má svou krásnou kulturu a té je třeba si vážit a zachovat ji pro další generace. Výše uvedené emoce smutku a lítosti jsou zde nahrazeny spíše zlobou a kritikou toho, že prezident České republiky Miloš Zeman vykazuje vysokou úctu Číně a propaguje pozitivní vztahy našeho státu s komunistickým státem s minimální úctou k lidskému životu a lidským právům. Čínský autoritativní režim svou podstatou odmítá veškeré hodnoty, na kterých stojí ústava ČR a které jsou součástí občanské výchovy od základní školy. Z jakého důvodu prezident nerespektuje názor občanů? Proč propaguje vlastní subjektivní smýšlení, které ovlivňuje chod a fungování České republiky bez toho, aniž by vzal v úvahu rozdílnost principů fungování těchto dvou států? I ten divák, který při přímé volbě zvolil prezidentem Zemana, dostává podnět k zamyšlení se, zda bylo jeho tehdejší rozhodnutí správné a zda by při příští volbě neměl důrazněji promyslet, komu svůj hlas svěří.

Šestý obraz: Moje zbraň

Jde o obraz vyjádřený písní, která je poměrně tvrdým a nelítostným vyjádřením vztahu Česka a Číny. Tato píseň vyjadřuje subjektivní názor autora celého představení, který vnímá tuto problematiku velmi negativně. Ovčáček text této písně komentuje tak, že je třeba držet se faktů a pravdy, nikoliv subjektivních názorů, které mají představitelé této pozvolna se fašizující zlínské kavárny. Vyjádření v písni je velmi striktní a autor v něm poukazuje doslova na „*rektální šplhání, česko-čínský prdelovlez*“. Přestože jde o divadelní představení, které je svou podstatou slušným, nenásilným a verbálně vhodným vyjádřením názoru autorů na dění na politické scéně, v tomto případě autor zvolil poněkud méně slušný slovník. Lze zde tedy sledovat rozhořčení autora, který se rozhodl, že svou kritiku již není schopen vyjádřit slušnou

formou, ale musí zvolit formu méně adekvátní, která dá skutečně najevo to, jak silně nesouhlasí s danou situací.

Sedmý obraz: Já nechci nikoho obviňovat

Tento obraz spočívá v prezentaci rozhovoru Ovčáčka s moderátorem Martinem Veselovským v DVTV. Tento obraz je taktéž obohacen tiskovou konferencí manželů Bradyových, kteří přilétají z Kanady a prezentují svá stanoviska. Když Brady ze scény odchází, připomíná divákům, aby nezapomínali volit. Zde se jedná nejen o odkaz na reálnou scénu, kdy Brady skutečně podněcoval mladou generaci, aby chodila k volbám a nezapomínala na to. Divák si tak připomene, že i on by se měl aktivně účastnit voleb, a nejen pasivně vyjadřovat svůj nesouhlas. Ovčáček zde uvádí, že kauza Brady je politickou hrou a každý občan se musí rozhodnout, na které straně je. Zde je patrné, že jde o subjektivní vyjádření, které poukazuje na možnost demokratické volby, kterou má každý občan. Odkazováno je zde na další problémy, jakými je profesní úloha Ovčáčka, který musí odpovídat na záludné otázky novinářů a musí hledat takové odpovědi, aby neprezentoval snadno vyvratitelnou lživou odpověď a současně neohrozil vážnost a zájmy samotného prezidenta. Obraz obsahuje velmi vtipnou, avšak při hloubkovém zamyšlení spíše smutnou, scénu, kdy se žurnalista dotazuje Ovčáčka na to, zda prezident konzumuje alkohol. Odpovědi Ovčáčka jsou směřovány opakovaně tak, že není schopen přímo odpovědět na jasně položenou otázku, která není dvojsmyslná a je naprosto logická s ohledem na reálné chování prezidenta ČR. Problematika konzumace alkoholu Miloše Zemana při výkonu jeho funkce prezidenta byla v médiích dlouhodobě a opakovaně zmiňována a je terčem mnoha politických satiristických vyjádření na sociálních sítích, diskusních fórech apod. Zde je možno zmínit např. kauzu týkající se otevírání komory s korunovačními klenoty. Prezident zeman byl při této události značně indisponovaný, což bylo odůvodňováno jeho onemocněním. Avšak jeho chování se výrazně podobalo stavu opilosti. Touto kauzou se nezabývala pouze tuzemská média, ale záběry potácejícího se českého prezidenta u korunovačních klenotů upoutali taktéž zahraniční média, např. televizi v Moskvě a renomovaný deník ve Washingtonu. ("Viróza" prezidenta Zemana baví Rusko i USA. Aktuálně [online]. Praha: Aktuálně, 2013 [cit. 2022-07-24]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/viroza-prezidenta-zemana-bavi-rusko-i-usa/r~i:article:779639/>) Mnohé zmínky v tomto obraze jsou koncipovány tak, že je nezbytná určitá znalost politické scény ze strany diváka. Např. to, že dalajláma při setkání s Barackem

Obamou šel do Bílého domu zadním vchodem je v tomto představení parodováno tím způsobem, že se dalajlama ptá, zda jde tudy správně do Bílého domu. Divák, který s tímto faktem není obeznámen, tuto narážku nejspíše vůbec nepochopí. Taktéž jsou zde prezentovány skutečné rozhovory Ovčáčka, kdy je samotný moderátor silně zmaten odpověďmi, které mu Ovčáček podává. Ten často neodpovídá na danou otázku, moderátora záměrně mate, odpovídá takovým způsobem, že odpověď v podstatě nepodává. Již zde je možno pozorovat přerod osobnosti Ovčáčka, který prezentuje postoje prezidenta Zemana, ale neprezentuje sám sebe. Ovčáček se v tomto obraze pomalu začíná měnit v Miloše Zemana, přebírá jeho návyky, neverbální i verbální vyjadřování, zaměňuje záměrně pojmy česká za pojmy čínská. Zde je politická satira již poměrně tvrdá, poukazuje zábavnou formou na reálné události, které jsou natolik ironické, že při představě, že se nejedná pouze o smyšlené divadelní představení, ale jedná se o reálné události, se divák zamýšlí nad tím, zda je to skutečně možné, aby se hlava státu chovala takovým způsobem. Lze nalézt určitý progres v tom, jak autoři vyjadřují svůj nesouhlas s jednáním prezidenta. Jejich zloba a striktně odmítavý postoj postupně roste, čímž roste i tvrdost vyjádření v tomto představení.

Osmý obraz: Činy zločiny

V této scéně vystupuje čínský prezident, který zpívá své vyjádření. Velmi pozorný divák zde nalezne počáteční okamžik, kdy je zcela vážně a bez jakéhokoliv humoru upozornováno na již několikrát narážkami zmíněný fakt, že politický systém v Číně nemá naprosto nic společného s demokracií, která je v Evropě dominantní formou. Čínský prezident na počátku mluví vážným hlasem bez přízvuku či náznaků ironie a vyjmenovává veškeré funkce, kterými disponuje. Zde je poukazováno na autoritativní režim, kterým Čína je. Zbytek písně je již ironickým vyjádřením čínské reakce na celou situaci, je uměle a záměrně komicky napodobován čínský přízvuk a místy špatné skloňování slov. Píseň spočívá v tom, že se Číně velmi líbí v České republice a vztahy těchto dvou zemí jsou velmi pozitivní. Avšak je zde naznačeno, že Čína by chtěla být velmocí, která ovládá politiku ČR a chtěla by usměrňovat její budoucí chod – pokud toto ČR odmítne, pak Čína může využít nátlak a dosáhnout tak svých cílů.

Devátý obraz: Chcípnout

Děj se opět vrací k předávání státního vyznamenání pro Jiřího Bradyho, kdy manželé přijíždí na letiště Václava Havla a novináři se pana Brady dotazují, jaká je tedy situace a zda mu bude toto vyznamenání uděleno. Manželé však stále čekají, že se jim z Hradu někdo ozve a vysvětlí jim, jaký bude další postup a jak bude situace vyřešena. V tomto případě se autor představení rozhodl, že scénu oživí názory běžných občanů, kteří se k dané situaci vyjadřovali za pomoci komentářů na sociálních sítích či diskusních fórech. Tyto komentáře jsou postupně stále více tvrdé a zcela zaměřené proti samotnému Jiřímu Brady. Obraz končí tím, že manželé Brady odjíždí zpět do Kanady, protože manželka se o Jiřího velmi bojí a nechce, aby zemřel „*v týhle připosraný zemi*“. Zde opět emoce vrcholí, autor volí poměrně sprostý výraz a pojmenování ČR, protože již není schopen se vyjádřit bez emocí. Satira zde opět chce, aby se divák zamyslel nad tím, zda by si měli politici vážit činů a přínosů běžného člověka, občana, který ve svém životě prožil velmi tvrdé a tragické okamžiky. Proč by si měl český politik – resp. prezident, vážit starého člověka, který přežil holocaust, ale v současné době nežije v ČR, ale v Kanadě? Mělo by mu být uděleno vyznamenání, nebo by měl být zapomenut? Jakým způsobem vlastně prezident rozhoduje o tom, komu státní vyznamenání udělí a kdo si ho zaslouží? Proč o těchto věcech nemá právo rozhodovat běžný občan? Jsou občané skutečně tak názorově omezení a vyhranění, že nemohou dostat více pravomocí? Ovčáček zde již vyjadřuje svůj názor na celou situaci tím, že celá zlínská kavárna je již zcela zfašizovaná a zde prezentované názory a postoje neodpovídají skutečnosti a demokratickým hodnotám a vyjádřením pravdy. Satira zde opětovně divákům poukazuje na to, že autoritativní režimy (jako je režim v Číně) redefinují hodnotové termíny. Jsou schopny velmi efektivně způsobit zmatek a hodnotový chaos, občané pak již nejsou schopni rozeznat svobodu od nesvobody, pravdu od lži. (Lahms, Crauwels, Serban, 2013)

Desátý obraz: Zásadní prohlášení

Na tiskové konferenci se schází Jiří Ovčáček a Jindřich Forejt, kteří vysvětlují, proč se Hrad rozhodl nevyznamenat Jiřího Brady. Před zahájením samotné konference Ovčáček utírá nos Forejtovi. Divák, který nemá relevantní informace se může domnívat, že autor poukazuje na to, že Ovčáček se stará o „svěřené“ osoby na všech úrovních, tedy má povinnost jim i „utírat sople“. Avšak autoři zde naráží na Forejtovu drogovou aféru, kdy se veřejnost

dozvěděla, že Forejt je uživatelem návykových látek. Divák, který tuto informaci nemá, narážku nemůže pochopit. Ovčáček posléze čte prohlášení, kdy je vyvraceno Zemanovo údajné vydírání. Představitelé Mládka, Ťoka a Weisse si zakrývají ústa, oči a uši. Jedná se o odkaz na tři moudré opice, kdy si jedna zakrývá uši, druhá si zakrývá ústa a třetí oči. Tím chtějí ukázat, že neslyší zlo, nevidí zlo a nemluví zlo. Tyto opice jsou symbolikou toho, že lidé by se neměli navzájem pomlouvat, neměli by činit jiným příkoří nebo je jakkoliv znevýhodňovat, neměli by ani mlčky sledovat, když k takovým událostem dochází. Neupřímnost, klam a ignorace by neměly mít ve slušné společnosti místo – autor zde poukazuje na to, že v české politice bohužel mají dostatek prostoru. Přestože je tisková konference zkrácena, jde o přepis skutečných vyjádření Ovčáčka. Opakuje se zde autorská narážka Forejta na to, že bude vždy „držet lajnu“, tedy opětovné připomenutí drogové aféry. Užívání drog nebo návykových látek by nemělo být u vysoce postavených osob žádný prostor, přesto je však poměrně častou záležitostí. Prezident Zeman se při výkonu státních povinností chová takovým způsobem, jako by byl pod vlivem alkoholu, Forejt užívá tvrdé drogy. Může si toto dovolit běžný občan při výkonu svých pracovních povinností? Nemůže, pokud si to dovolí, a bude při tom přistižen, pak pravděpodobně přijde o své zaměstnání a bude bez příjmů. Z jakého důvodu tato pravidla platí pro běžného občana, ale neplatí pro představitele státu. Ti by přece naopak měli být příkladem pro všechny občany. Proč český občan akceptuje takové chování prezidenta České republiky, ale neakceptuje ho u souseda, kolegy nebo známého? Divák se má nad těmito otázkami zamyslet a měl by do budoucna lépe volit prezidenta ČR tak, aby skutečně reprezentoval ČR, respektoval národní hodnoty, přání občanů a byl skutečně důstojnou a respektující osobností.

Jedenáctý obraz: Státní vyznamenání

Další obraz je scénou předávání státních vyznamenání z 28. října 2016, zakládá se na reálné události, avšak situace prezentovaná v představení je autorským dílem. Jde o kompilaci dalších souvisejících událostí, které celé řešené téma shrnují z různých úhlů pohledů. Před diváky předstupuje zpěvák Daniel Hůlka, ten získává vyznamenání, to mu předává kancléř Vratislav Mynář, nikoliv Prezident Zeman. Ovčáček obhájí fakt, že vyznamenání získal Hůlka, a nikoliv Jiří Brady. Toto obhájení je opět narážkou na mylné vyjádření Miloše Zemana, který zdůvodňoval vyznamenání Hůlky tím, že bude hostovat ve „vídeňském teátru“. Hůlka však reaguje tak, že bude hostovat v Prátru, a nikoliv ve světoznámém vídeňském divadle. Přestože vyznamenání získalo hodně osobností, autoři představení se zaměřují pouze

na osobnost Daniela Hůlky. Mnozí se vyjadřovali nesouhlasně s udělením vyznamenání z toho důvodu, že Hůlka je dlouholetým příznivcem a zastáncem Miloše Zemana a vždy souhlasí s jeho výroky a názory. Hůlka v představení následně zpívá píseň „Jsi můj pán“, jejíž přednes je záměrně komicky upraven tak, aby pobavil diváky. Ovčáček ve hře varuje tvůrce i diváky, že zesměšňování hlavy státu je velmi nevhodné, pokud budou v této činnosti pokračovat, dostanou „rok natvrdo“ – jde o odkaz na diskuse, které v tehdejší době probíhaly a zaměřovaly se na možnost trestu odnětí svobody za hanobení prezidenta republiky. V tomto případě by celá politická satira, která kritizuje prezidenta nemohla existovat, musela by zaniknout a mohla by se zaměřovat pouze na politiky či politické strany. Nejednalo by se však o potlačení demokracie a možnosti svobodného vyjadřování? Umělci mají v současné době možnost se libovolně vyjadřovat k současnému dění a prezentovat své subjektivní názory. Takový zákon by to znemožnil, čímž by i potlačil svobodu slova. Zde pozorný divák satiry může taktéž nalézt propojení s opakovaně zmiňovanou Čínou, která je totalitním státem, kde je jakékoliv hanobení prezidenta tvrdě trestáno. Stává se tedy Česká republika Čínou? Budou platit zákony, které budou podobné těm čínským? Není takový krok krokem zpět?

Dvanáctý obraz: Chaos

V podstatě se jedná o vyvrcholení představení, odkazuje na Havlovu „Zahradní slavnost“ a odráží situaci kolem prezidenta Miloše Zemana. Jednotlivé komentáře a výroky v tomto obraze postupně progresivně gradují, zvyšuje se agrese, množství sprostých výrazů. Některé z komentářů jsou autentické a odráží skutečné vyjádření, jiné jsou autorskou tvorbou. Ve spojení tvoří kritiku prezidenta hlavy státu, který se chová chaoticky, často uvádí nepřesná a nepravdivá vyjádření, chová se sprostě, jeho vyjádření by neměla být prezentována dětem a veřejnost (i ta, která mu při prezidentské volbě dala hlas) postupně mění svůj názor na jeho osobnost. Jsou zde citovány konkrétní autentické výroky prezidenta a Ovčáčka, kladen je důraz na velmi sprostá vyjádření prezidenta „*kunda sem, kunda tam*“. Kritiku prolínají citáty T. G. Masaryka, který se striktně odmítavě stavěl ke lžím, fašismu a neférovému jednání. Mnohé výroky mají za cíl spojit humor a kritiku: „*Jsem Zeman a hledám svou hůlku. Jsem Hůlka a hledám svou medaili*“. V souvislosti s tím jsou citovány komentáře občanů, které byly převzaty autorem představení z internetu. Ovčáček je celou touto situací na konci obrazu natolik unavený, že vykřikne „*Já nejsem Jiří Ovčáček*“ a omdlí. Byla jeho osobnost tedy zničena politickou scénou a jeho pracovními povinnostmi?

Třináctý obraz: Už to neunesu

Jde o obraz, který spočívá v písni Jiřího Ovčáčka, který zde prezentuje své niterní pocity, které již dlouho skrývá před svým okolím. Přepis této písně je vyobrazen v příloze 2 této práce. Jde o zásadní vyvrcholení osobnosti Ovčáčka, je však nutno zmínit, že jde o subjektivní vnímání autora tohoto díla a jeho osobního názoru na tiskového mluvčího. Stává se osobnost Ovčáčka pouze loutkou, která se snaží precizně odvádět svou práci, pod jejíž tíhou se nakonec hroutí? Ovčáček zde uvádí, že již ztratil svou vlastní osobnost, nemá vlastně žádný názor, žádný vlastní život, pouze vykonává svou práci, která je pro něj celým jeho životem. Je však svou prací natolik unaven, že už nemůže dál. Jeho původní představy o životě a pracovním nasazení, které byly prezentovány ve druhém obraze, jsou již dávno změněné a on sám zůstává se svými pocity sám. Ovčáček je loajálním zaměstnancem prezidenta ČR, svůj názor na jednotlivé události si nechává pro sebe a prezentuje se jako obhájce hlavy státu, přestože sám musí své emoce tlumit. Tvůrci se snaží vyvolat v divácích lítost. Zde kritizují Miloše Zemana jakožto osobu, která dokázala zničit toho malého chlapce, který v prvním obraze s nadšením hrál šachy a chtěl se dostat do světa.

Čtrnáctý obraz: Kde všichni jsou?

Po ukončení předchozí písně se Ovčáček ocitá osamělý na jevišti a přemýšlí, kam všichni ostatní zmizeli. Přichází dalajlama a vede vážný rozhovor s Ovčáčkem, snaží se mu vysvětlit, že modlitby (resp. písně a stěžování si) mu nepomohou, pomůže mu to, když si uvědomí, kde udělal chybu a napraví ji. Ovčáček však nechápe, jak má napravit své chyby. Posléze Ovčáčkovi daruje „přítomnost“. Zde satira přechází od vtípu k vážnosti situace a ukazuje divákovi, že každá chyba se dá napravit, pokud se nad ní člověk zamyslí a pokusí se o danou nápravu. Ta nemusí být vždy snadná, naopak často je cesta k nápravě velmi dlouhá a náročná a je nezbytné, aby ji člověk absolvoval, protože bez nápravy se nemůže posunout dál. Je diskutabilní, zda tento odkaz autoři směřovali k široké veřejnosti a prosí ji, aby příště volili prezidenta uvážlivěji, nebo zda je směřována přímo k hlavě státu a tu žádají, aby napravit své chyby. Je prokázáno, že politická satira má vliv na realitu a na skutečnost a může při správném nasměrování a interpretaci zapůsobit na širokou veřejnost či daného politika a usměrnit chování. Právě v tomto bodě se o to autor představení nepřímo snaží.

Patnáctý obraz: Kdo jsem?

Poslední patnáctý obraz je opět převzetím scény ze „Zahradní slavnosti“, konkrétně jde o čtvrté dějství, kdy však Zahradní slavnost není převzata doslova, je upravena. Ovčáčkovi má být udělen řád T. G. M. Ten přijíždí domů za svými rodiči, kteří ho netrpělivě očekávají a jsou velmi zvědaví na to, s čím jejich syn po dlouhé době přijede domů. Zjišťují, že Jiří Ovčáček, který je přijel navštívit, již není synem, kterého před lety poslali do světa. Ovčáček již nemá tu stejnou osobnost, jeho povahové rysy jsou jiné, rodiče ho v podstatě nepoznávají. Politická satira je zakončena dlouhým Ovčáčkovým monologem, v němž se snaží divákovi osvětlit podstatu pravdy a bytí. Avšak jeho monolog je zvláštní tím, že diváka mate zvláštními definicemi a filozofováním nad tím, jaký je vlastně smysl života a pravdy. Ovčáček poukazuje na to, že pravda může být kdekoliv, že není taková, jak je očekáváno a jaká by měla být, pravda může být jakákoliv, záleží jen na interpretaci a okolnostech. Monolog je ukončen čínským prezidentem, který jakožto nadřízená osobnost vyzve diváky k tomu, aby bez zbytečných diskusí opustili divadlo a šli opět domů. Touto závěrečnou scénou politická satira ukazuje na to, že prezident si přizpůsobuje pravdu takovým způsobem, jaký právě považuje za vhodný a který se mu v danou chvíli hodí. Kritizuje Ovčáčkovi projevy, které jsou matoucí, místy si protirečí, uvádí jen okrajově pravdu a částečně si vymýšlí odpovědi, kterou vůbec nejsou odpověďmi na položené otázky.

Politická satira v tomto divadelním představení velmi trefně kombinuje problematiku politiky, humorného vyobrazení skutečností a divadelního umění, které je prokládáno zpěvem, dějovými změnami a prolínáním velkého množství skutečností a událostí. Představení je koncipováno sice jako kritika Miloše Zemana, avšak samotný prezident zde není zastoupený svou vlastní osobou, vystupuje zde pod zastoupením Ovčáčka, jehož osobnost místy splývá s osobností Miloše Zemana. Satira tak chce poukázat na absurditu situace, kdy tiskový mluvčí je natolik loajální vůči prezidentovi, že ztrácí svou vlastní osobnost a práci oddává celý svůj život. Váží si prezident Zeman jeho nasazení? Nebo považuje Ovčáčka jen za součást svého týmu a je mu jedno, že tento člověk mu obětoval celý jeho život? Autor této satiry téměř vždy slušnou formou (výjimky, kdy jsou vyjádřeny skutečnosti ostřejšími výrazy se vyskytují tehdy, kdy chce tvůrce představení zdůraznit své emoce a rozzlobení nad celou situací) nutí diváka k zamyšlení. Místy mu sice podsouvá své vlastní subjektivní názory, avšak předpokládá, že divák je sám dospělou a přemýšlející osobností, která si dokáže formulovat sama svůj názor na

danou problematiku. Fakt, že se tvůrcům tohoto představení podařilo přimět širokou veřejnost k zamyšlení nad osobností Miloše Zemana (Jiřího Ovčáčka) potvrzuje to, jak bylo toto představení úspěšné a místo jednotek představení se diváci dožadovali dalších opakování, až nakonec docílili toho, že se představení vysílalo i do kin po celé České republice. Lze tedy konstatovat, že v tomto případě politická satira velmi výrazně a bez jakýchkoliv pochybností splnila svůj účel a cíl. Přiměla občany zamyslet se nad tím, jakým způsobem reprezentuje tento stát Miloš Zeman. Velmi vtipnou a zdařilou formou, bez kýčovitých nebo prodlužujících scén, odprezentovala politickou satiru, která do té doby velmi scházela.

4. Kancelář Blaník

Kancelář Blaník je možno považovat za průlomovou politickou satiru, která má primárně své místo v online televizi. Tento seriál vznikl v období let 2014 – 2018 a zaměřoval se na dění na aktuální politické scéně. (Bilík, 2020, s. 283)

Satiristický seriál Kancelář Blaník byl natolik úspěšný, že na něj navázala celovečerní film Prezident Blaník, který byl dokončen 13. prosince 2017 a na jeho vznik přispělo 3 220 přispěvatelů. Tvůrci filmu chtěli vybrat na jeho realizaci částku 1,5 mil, ve skutečnosti bylo vybráno o 61 % více, konkrétně 2 421 090 Kč, což poukazuje na oblíbenost seriálu, kdy jeho skalní diváci natolik chtěli, aby byl natočen taktéž film, že byli schopni vybrat částku téměř 2,5 mil. Kč, aby došlo k natočení tohoto filmu. (Hejduková, 2018, s. 161)

4.1 Charakteristika

Kancelář Blaník je politickou satirou, která vycházela v letech 2014 – 2018 na televizi Stream, kde si mohou diváci zdarma shlédnout všechny díly i v současné době. Bylo celkem natočeno pět sérií:

- první série – 14 epizod, natočeno v roce 2014,
- druhá série – 13 epizod, natočeno v roce 2014,
- třetí série – 17 epizod, natočeno v roce 2015,
- čtvrtá série – 14 epizod, natočeno v roce 2015,
- pátá série – 17 epizod, natočeno v roce 2016,
- Tonda slaví 100 let – 2 epizody, natočeno v roce 2018 (nejednalo se o sérii, pouze o určité završení celého seriálu, jež navázalo na výše zmíněný film).

Jednotlivé díky mají různou délku, nejkratší díl trvá 4 minuty, nejdelší díl trvá 11 minut. Scénář k seriálu vytvořilo větší množství osob: Robert Geisler, Benjamin Tuček, Marek Najbrt, Tomáš Hodan, Milan Kuchynka, Marek Daniel, Jan Bartes. Kameru realizovali: Jan Baset Střítežský, Havel Parkán, Nikolas Tušl, Aleš Němec, Pavel Borovička, Václav Fronk, Michal Vojkůvka a Martin Štěpánek. Hudba pochází od Midi Lidi. Za hlavní postavy lze považovat Marka Daniela, Halku Třešňákovou a Michala Daleckého, v jednotlivých dílech své role dostali např: Tomáš Matonoha, Ivana Chýlková, Jan Hřebejk, Sandra Nováková.

Hlavní postavou tohoto seriálu je majitel lobbingové a PR agentury Blaník. Tonda Blaník se zná s mnoha politiky a snaží se jim pomáhat řešit skandály, problémy nebo potíže, se kterými se v průběhu své politické kariéry setkávají. Seriál a postava Tondy Blaníka se točí kolem zprofanovaných čelních představitelů některých politických stran, bez ohledu na to, zda jde o současné nebo bývalé politiky (např. Klaus, Zeman, Babiš, Gross, Topolánek, Parkoubek, Rittig, Janoušek, Bém či kolektivní subjekty jako pražský magistrát, DPP). Jde tedy o osoby, jejichž jméno je spojováno se skandály, korupcí, autoritářskými sklony apod. Tonda Blaník nekomunikuje s řadovými poslanci či senátory, jejich jména nefigurují v žádných skandálech. On sám sebe považuje za velmi důležitou osobu, bez které by nemohla fungovat celá politická scéna a bez které by docházelo opakovaně k selhání celé vlády. Osobnost Tondy Blaníka je doplněna instrukcemi a názory jeho kamaráda Libora, kterému Tonda velmi často telefonuje z WC. Řídí tedy veškeré politické fungování a z toho důvodu je velmi sebevědomý, arogantní a nadřazený, a to především vůči svým dvěma kolegům. Jedním z nich je žena Lenka, která zastává pozici sekretářky a druhým je „Žízala“, jeho asistent. Vůči oběma se Tonda Blaník chová autokratickým způsobem, považuje je za hloupé, pokud někdo z nich dostane dobrý nápad, jak řešit daný problém, pak ho to náležitě překvapí. Tonda Blaník velmi často mluví sprostě, dává najevo svou důležitost a některé jeho poznámky, které mají působit humorně, mohou být považovány za poměrně neslušné (např. jeho poznámka „já jdu teď kakat“).

Tento seriál získal v roce 2015 ocenění v soutěži Český lev „Mimořádný počin v oblasti audiovizí“ a Český filmový a televizní svaz FITES seriálu přiznal Cenu Václava Havla za přínos díla občanské společnosti. Poukazování na politické problémy, korupci, klientelismus, propojení mediálního a politického vlivu a aktuální neutěšenou situaci je nejen možností, jak diváka pobavit, ale jak mu přednést současné dění.

Natáčení jedné epizody seriálu trvá přesně jeden den, přičemž celkem bylo natočeno 75 epizod (+ film + dvě krátké epizody v rámci série Tonda slaví 100 let).

Jediným politikem, který na seriál aktivně reagoval nějakým konkrétním činem, byl Andrej Babiš. Po odvysílání epizody s názvem „Biobabiš“ navštívili televizi Stream.cz zaměstnanci Agrofertu, kteří předali tvůrcům seriálu dárkový košík s biopotravinami, které tato společnost produkuje. (Kancelář Blaník. ČSFD [online]. Praha: POMO Media Group, 2018 [cit. 2022-05-19]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/370986-kancelar-blanik/prehled/>)

4.2 Dramaturgie dílů

Významný čas většiny epizod tráví Tonda Blaník telefonickými rozhovory. Zde je možno sledovat podprahový odkaz na Andreje Babiše, se kterým si Tonda telefonuje. Vlastnit telefonické číslo na Babiše je prestižní záležitostí, kdo ho vlastní, vyřeší problém. Díly obvykle začínají tak, že Tonda Blaník jde do kanceláře a telefonuje s nějakým českým politikem, který mu oznamuje, že má nějaký problém. Velmi častým objektem telefonátů je Andrej Babiš, kterého Tonda Blaník vždy oslovuje křestním jménem. Andrej (popř. jiný politik) tedy kontaktuje Tonda Blaníka s tím, že má určitý problém a potřebuje od Tondy radu, jak tento problém vyřešit. Dále si Tonda Blaník velmi často telefonuje se Zemanem, Krnáčovou, Grossem, Janouškem, Rittigem, obecně se jedná o osoby, které jsou podezřelé z korupce, hospodářské kriminality a klientelismu. Tito lidé mají autoritativní sklony. Blaník přichází do kanceláře a často velmi sprostě a nepříjemně pozdraví svou sekretářku a asistenta, kteří řeší velmi často taktéž své problémy (sekretářka Lenka hovoří se svým synem Milánkem, bolí ji zub; Žízalovi ujede tramvaj a nemůže se dostat do práce). Postupně se přes dvě až tři špatná řešení dopracují ke správnému řešení, které vyřeší problém daného politika k jeho spokojenosti. To, že se Tondovi nedaří problém vyřešit napoprvé souvisí často s nějakým dalším tématem, na které tak odkazuje – nefunkčnost veřejné sféry, problematika veřejných zakázek, problematika kriminálních činů apod.

Každý díl má většinou své vlastní téma, které je vyčerpáno v rámci jednoho dílu. Ojedinele však na sebe díly navazují (např. dva poslední díly páté série tohoto seriálu). Stejně tak se všechny díly s drobnými výjimkami odehrávají buďto v prostoru Blaníkovy kanceláře, nebo na dvoře před jeho kanceláří. Výjimečně dochází k proložení scénáře záběry z různých míst ČR, která mají souvislost s řešeným problémem.

Další typickou scénou je ta, kdy sekretářka Lenka připravuje Tondovi kávu, ten ji o ni buď okamžitě požádá (svým neotřelým způsobem, který nemá žádnou spojitost se slušnou žádostí), nebo se ho sama Lenka ptá, zda chce kávu. Lenka je v seriálu považována za určitý doplněk, který je sice důležitý, avšak Tonda její práci žádným způsobem neocenuje. I přesto je mu však Lenka (stejně jako Žížala) stále oddaná a loajální.

4.3 Analýza politické satiry v seriálu Kancelář Blaník

Díly seriálu odkazují na současné události na politické scéně. Jsou zaměřeny na události, ke kterým došlo v nedávné minulosti v souvislosti s nějakým politikem, změnou v politických stranách nebo i v dění ve společnosti. Předpokládá se, že divák tohoto seriálu na určité úrovni zná vývoj v politice a sleduje alespoň minimálně dění na politické scéně. Některé informace si divák musí domyslet a vydedukovat je v souvislosti s tím, na jaký problém daný díl odkazuje. V některých dílech jsou krátce vyobrazeny novinové titulky, které uvádí diváka do obrazu a oznamují mu, na jakou situaci se tento díl zaměřuje. (Zde je však třeba dávat velký pozor na imaginární novinové články, které jsou výsledkem Blaníkovy práce a jeho řešení daného problému, které uzavírají danou epizodu a poukazují na kreativní a tvůrčí řešení, které Blaník vymyslel.) Divák si tak může v případě neznalosti velmi snadno a rychle nalézt na internetu dané téma a obeznámit se s tím, jak daná událost proběhla a jaký byl její závěr. Jednotlivé díly jsou plné sarkasmu, nadsázek a ironie, pozorný divák může nalézt velké množství skrytých odkazů, které se vztahují ke skutečnostem, které jsou reálné a obecně známé. Nejsou však v seriálu vyřčeny naplno.

Seriál Kancelář Blaník je jakožto politická satira založen na následujících prvcích: epigramy, anekdoty, aforismy, grotesky, parodie. Humorné představení je tedy základem satiry, kdy se autoři snaží kritizovat nedostatky současného dění a poukazují na tyto slabiny za pomoci vtípu. Neschopnost politiků, korupce nebo jejich špatná rozhodnutí jsou zde přímo humornou formou napadána. Politická satira se zde přirozeně propojuje taktéž se sociální satirou, kdy v některých dílech seriál poukazuje taktéž na logické reakce běžných občanů na změny v politickém nastavení a společnosti. Důležitou roli v seriálu zastávají také sekretářka Lenka a asistent Žížala. Ti např. v díle „Soukromé státní rezervy“ reagují na správu státních hmotných rezerv tím způsobem, že strategicky nakupují určité komodity a chtějí na nich do budoucna vydělat. Právě propojení politické satiry se sociální satirou lze hodnotit v tomto seriálu velmi pozitivně – poukázání na to, jak je politická scéna propojena s běžnými občany vzbuzuje

v divácích větší zájem o politiku. Ti sami vidí, že mají možnost a právo reagovat na změny v politice a při správném rozhodnutí mohou získat výhodu, ale špatné rozhodnutí pro ně naopak může být velmi nevýhodné.

Zmíněná kritika reality je zde velmi tvrdá a nelítostná, všechny jednotlivé díly kritizují konkrétní čin nebo jednání politika s tím, že Tonda Blaník se snaží politikovi pomoci, jak širokou veřejnost zmást, obelhat ji a přimět ji jednat takovým způsobem, jakým si přeje daný politik. Zde se politická satira snaží poukázat na to, že politik má velkou moc a svým chováním může ovlivnit rozhodnutí a mínění občanů. Ti si pak musí velmi pečlivě volit, komu dají ve volbách svůj hlas a jakým politickým směrem se rozhodnou v budoucnu jít.

To vše souvisí s tím, že politická satira může v případě seriálu Kancelář Blaník mít výrazný vliv na reálné politické dění. Zesměšňování, kritika a poukazování na absurditu některých situací (kterých si možná divák do vysílání tohoto dílu ani nevšiml) působí na formování myšlenek široké veřejnosti i samotných politiků. Avšak je možno polemizovat nad tím, zda účinek a záměr seriálu jde správným směrem. Politická satira rozhodně není nestranná, naopak naprosto jasně je možno vyčíst, který politik je terčem kritiky a útoku tvůrců seriálu. V případě kanceláře Blaník je to rozhodně politik Andrej Babiš a prezident Miloš Zeman, který figuruje ve většině dílů a Tonda Blaník mu pomáhá řešit různorodé problémy, se kterými se potýká. Avšak voliči Andreje Babiše by nesouhlasili s tím, jakým způsobem je o tomto politikovi v seriálu pojednáváno. Tonda Blaník, přestože mu radí a snaží se mu pomoci vyřešit svízelné situace, ho často nazývá velmi neuctivě a používá sprosté výrazy.

Cílovým žánrem režisérů v České republice jsou humorné snímky. V tomto případě se humor často propojuje s hněvem a rozhořčením, kdy divák pociťuje vztek nad tím, že je situace prezentovaná v seriálu skutečná. Např. 7. března 2014 vstoupilo v platnost nařízení, že v Poslanecké sněmovně (ve všech gastronomických a klubových zařízeních) je zakázáno podávat alkoholické nápoje, protože poslanci jsou zaměstnanci stejně jako běžní občané a neměli by v pracovní době požívat alkohol. Do schválení tohoto nařízení bylo běžně dovoleno konzumovat alkohol. Na tuto situaci reaguje seriál Kancelář Blaník již 19. dubna 2014, kdy byl uveřejněn díl Prohibice. Zde Tonda Blaník řeší fakt, že po zavedení tohoto zákazu nikdo do poslanecké sněmovny nechodí, protože zde nesmí konzumovat alkohol. Žížala jako řešení navrhuje, aby Andrej Babiš do svého Agrofertu zahrnul taktéž firmy vyrábějící alkohol, posléze

bude mít zájem, aby se ve sněmovně mohl alkohol prodávat, protože tak bude dosahovat zisku. Blaník na to reaguje tak, že ve sněmovně Becherovka stojí 16 Kč, vodka stojí 10 Kč. To může v divákovi vzbudit hněv, a to rovnou ze dvou důvodů. Prvním důvodem je to, že politici v pracovní době konzumují alkohol za peníze daňových poplatníků. Běžný občan nesmí v žádném případě v práci konzumovat alkohol, v opačném případě mu hrozí výpověď z pracovního poměru. Politici si tedy mohou v pracovní době dovolit to, co běžní občané nemohou. Druhým důvodem tohoto hněvu jsou přirozeně ceny občerstvení v poslanecké kantýně, které jsou dotované z veřejných financí. Zajímavé je, že tento zákaz konzumace alkoholu byl zrušen již 23. ledna 2018 a za zrušení tohoto nařízení loboval Radek Vondráček z hnutí ANO. V tomto období se však seriál Kancelář Blaník již nenatáčel. Tento seriál je zacílen značně na kritiku právě Andreje Babiše, např. právě tento díl je koncipován takovým způsobem, aby přinutil k zamyšlení i ty, kteří volí právě Andreje Babiše. Z jakého důvodu mohou politici v pracovní době konzumovat alkohol za ceny, které nejsou dostupné pro běžného občana? Zde se jedná o polemiku nad tím, zda politici jsou něčím víc, než jen běžní občané, pro které platí přísná pravidla, která si většina občanů nedovolí porušit. Tato kritika politické scény je nastavena právě tím způsobem, kdy si tyto otázky má divák vyvolat sám v sobě, nejsou v díle řečeny nebo podbízeny, naopak je zde dán široký prostor divákovi, který si sám udělá závěry, které chce. Právě takové vzbuzování emocí v divácích je velmi účinné a silně zasahuje politické cítění a názory všech diváků – i těch, kteří jsou příznivci zde kritizovaných politiků.

V seriálu se velmi často vyskytuje politický cynismus. Ten útočí na diváky, kteří se o politiku aktivně nezajímají. Ti jsou obvykle více skeptičtí a mají negativní názor na politiky a politické dění a to přesto, že mají nedostatek informací, jež je způsoben právě nízkým zájmem o politiku. Je však diskutabilní, jakým způsobem tento cynismus ve spojení s tvrdou formou humoru bude působit na diváka. S ohledem na fakt, že se jedná o seriál distribuovaný za pomoci internetové televize, jež je zacílena na diváky ve věku 15 – 69 let, je velmi pravděpodobné, že diváci budou právě v tomto věkovém rozpětí. Diváci v tomto věku mají obvykle vyhraněný politický názor (s výjimkou mladší věkové kategorie) a dokážou se logicky zamyslet nad situací, která je v daném díle rozebírána. Diváci středního věku obvykle zvládají lépe pochopit a přijmout cynismus a nevybíravý humor a sprostá vyjádření hlavního hrdiny seriálu, než diváci seniorského věku. Tato sprostá mluva podtrhuje Blaníkovu bezskrupulóznost a amoralismus.

Politická satira je zde zaměřována především na Andreje Babiše a také prezidenta Miloše Zemana. Přestože jsou zde terčem tvrdé kritiky, v daném období byly tyto osobnosti opakovaně zvoleny občany České republiky na velmi vysoké posty (prezident a premiér). Jde o velmi provokativní seriál, který se v žádném případě nebojí dotýkat se i tabuizovaných témat, kterých se nechtějí dotýkat jiní žurnalisté. Tím, že tvůrci seriálu sami volí, jaká témata budou v jednotlivých dílech zpracována, jde o reálný vstup do života české společnosti a politiky. Nelze zde nalézt žádnou manipulaci nebo předpojatost. Seriál vychází z veřejně dostupných zdrojů, kdy si informace může za pomoci internetu ověřit, dále analyzovat a vyhodnotit každý divák, který o to má zájem. Analyzované problémy zde mají reálný základ, řešení Tondou Blaníkem jsou však často nereálná, a právě v nich lze nalézt onu satiristickou ironii a parodii politické scény.

Kancelář Blaník je průkopnickou politickou satirou z toho důvodu, že žánr politické satiry v České republice do té doby naprosto scházel. Seriálu předcházela Česká soda, která již ukončila natáčení před téměř 20 lety a Gumáci z první poloviny 90 let. minulého století. Postava lobbisty, kterým je Tonda Blaník, je naprosto unikátní, což s velkou pravděpodobností je také důvodem, proč byl tento seriál oblíbený a diváky vyhledávaný. Stal se z něj fenomén, kdy díly měly sledovanost i přes půl milionu diváků, protože seriál operativně a pružně reagoval na politické dění ve společnosti.

Avšak je možno polemizovat nad tím, zda je skutečně nutné, aby se hrdina seriálu Tonda Blaník vyjadřoval vždy neslušně, arogantně a urážlivě. Není možné dělat politickou satiru také slušnou, uctívou a respektující formou? Proč je nutné kritizovat politiky tak, že na ně bude seriál v podstatě agresivně útočit, ponižovat je a zesměšňovat je? Postava Tondy Blaníka je nastavena takovým způsobem, že slušné jednání by změnilo celou jeho charakteristiku a nastavení seriálu.

Závěr

Politická satira je žánrem, který je plný kladů a výhod, vyvolává v divácích úsměv a pobavení a současně je přiměje k tomu, aby se hlouběji zamysleli nad tím, jak politická rozhodnutí ovlivňují život občanů, společnosti a celé české země. Mnozí si často ani neuvědomují, že jedno rozhodnutí může vést k zásadním důsledkům pro všechny občany v České republice po mnoho let. Právě politická satira může velmi efektivně, za pomoci příjemně stráveného času a zábavy přimět k zájmu o politické dění i ty, kteří se o politiku nezajímají a nechtějí jí věnovat svůj čas.

Cílem této práce bylo analyzovat politickou satiru v představení Ovcáček čtveráček a v seriálu kanceláře Blaník. K naplnění tohoto cíle směřovala praktická část práce, která analyzovala tato dvě díla a kriticky vyhodnocovala politickou satiru, která se v nich vyskytuje.

Divadelní představení Ovcáček čtveráček je snahou o spojení kulturního představení, politické scény, satiry, pobavení diváka a zamyšlení se nad tím, jak v České republice funguje hlava státu a jeho tiskový mluvčí, který je výraznou osobností. Divadelní představení v podobě politické satiry nejsou časté a jejich vypracování a prezentace je velmi náročnou záležitostí. Divadlo komunikuje se svými diváky specifickým způsobem, vychází z různých teorií a dbá na vysokou kvalitu prezentovaného tématu, přestože se má jednat o téma humorné. Představení Ovcáček čtveráček se skládá z patnácti obrazů, které začínají ve chvíli, kdy Jiří Ovcáček ještě nebyl mluvčím prezidenta a posléze v chronologickém schématu pojednává o konkrétních kauzách, které byly veřejností hojně diskutovány a často přijímány jen velmi kriticky. Hlavní dvě témata zde představuje neudělení státního vyznamenání a demonstrace vztahů České republiky s Čínou (které prezident Miloš Zeman vnímá velmi pozitivně, na rozdíl od mínění většiny občanů ČR). V představení je tedy vyobrazen sled událostí z politické scény, v nichž se osobně angažoval Miloš Zeman a které jsou do určité míry vytržené z kontextu. Je zde předpokládána alespoň mírná znalost politické scény ze strany diváka, jen tak může divák pochopit určité odkazy a poukázání na konkrétní skutečnosti. Podstatná část tohoto představení vychází z díla Václava Havla „Zahradní slavnost“, kdy se osobnost Jiřího Ovcáčka bere do kontextu s postavou Huga Pludka. Tento hrdina je zde vyobrazován jako člověk bez vlastního hodnotového žebříčku, názoru na společnost. Přestože se název tohoto představení i úvodní obraz zaměřuje na osobnost Jiřího Ovcáčka, hlavním předmětem kritiky zde není sám Ovcáček, ale právě prezident Zeman. Kritika zde není tvrdá, sprostá a silně urážlivá jako je tomu u seriálu

kanceláře Blaník, spíše divák vidí velké množství narážek a nadsázek, z nichž si má sám vydedukovat výsledný závěr představení. Ovčáček se zde dostává do pozice prostředníka a příjemce veřejné kritiky, se kterou by měl přímo potýkat prezident Miloš Zeman. Jeho nadnárodně známá vulgarita, láska k alkoholu a excesy jsou obrázek České republiky, se kterým se každý občan musí individuálně srovnat a přijmout ho. Jakou formou, to už záleží jen na něm. Divadlo zde předává poselství, žádá občana, aby se více zamyslel předtím, že v přímé volbě rozhodne o osobnosti prezidenta.

Seriál kancelář Blaník je online seriálem, který si může zájemce pustit zdarma za pomoci internetové televize Strem.cz. Kancelář Blaník divákům předkládá příběh Tondy Blaníka, který jakožto poradce politiků chce pomáhat udržet současnou politickou scénu v „optimálním“ stavu. Velkou část jednotlivých dílů seriálu zaujmají telefonické hovory hlavního hrdiny, často taktéž skrytá reklama na produkty a sprosté výrazy autora. Zásadním prvkem pro tento seriál jsou odkazy na Andreje Babiše a Miloše Zemana, jež jsou zde vyobrazováni jakožto záporné postavy, které se nesnaží pomáhat budovat Českou republiku, napomáhat jejímu rozvoji a rozkvětu ekonomiky. Naopak je zde poukazováno na autoritativní chování Andreje Babiše, jehož snahou je ovládnout celý stát a získat pro sebe co největší prospěch. Andrej Babiš je zde vyobrazován jako silně negativní osobnost, která ohrožuje demokracii, za pomoci svých finančních investic snižuje úroveň nezávislé žurnalistiky (je vlastníkem mnoha informačních serverů v kyberprostoru i novin) a ohrožuje svobodu slova a vyjádření běžných občanů ČR. Prezident Miloš Zeman je v seriálu vyobrazován jako nebohý starý člověk, který již není schopen se samostatně a racionálně vyjadřovat, vliv na jeho chování mají jeho spolupracovníci a blízcí, kteří s ním velmi snadno a efektivně manipulují. Taktéž je za negativní postavy považován Václav Klaus a Jaroslav Tvrdík. Naopak pozitivně se autoři seriálu vyjadřují k Bohuslavovi Sobotkovi a Michalu Horáčkovi. Kancelář Blaník je velmi úspěšnou formou politické satiry, která se věnuje konkrétním politikům a kritizuje jejich chování. Není zaměřena na politické strany jako dílčí součástí politiky, spíše vyhodnocuje celou politickou scénu a její chování a případné novinky a reakce jednotlivých konkrétních osobností politiky. Zatímco některé díly jsou zacíleny přímo na konkrétní závažný politický problém, jiné díly se zaměřují na určitou situaci a cílem je diváka pobavit a poukázat na absurditu celé situace. Prezentované názory zde jsou vyjádřením myšlenek a názorů autorů seriálu, vnímání diváků však může být velmi subjektivní a v případě odlišného politického názoru pak diváci mohou považovat seriál za nevhodné vyjádření názoru a urážku daného politika. S ohledem na fakt, že

přibližně čtvrtina (27,12 %) voličů dala v posledních parlamentních volbách svůj hlas straně ANO a Andreji Babišovi, je patrné, že jejich názor na tento seriál bude spíše negativní a odmítavý. I tyto diváky však seriál nutí, aby se zamysleli nad politickou scénou a obecně nad chováním a komunikací politiků směrem k občanům země. Poukazuje na palčivé problémy (korupce, klientelismus, sebezájem, mediální manipulace, self-narrative politiků) a to, zda politici mají skutečně zájem pomáhat rozvoji této země, nebo zda jejich střet zájmů naopak vede k negativním důsledkům pro Českou republiku a pozitivům pro něj samotného. Velmi zajímavé je také to, že po volbách se Blaník z centra hlavního města Prahy přesunuje na venkov. V důsledku změn po volbách již nemá tolik zakázek a nemusí řešit tolik problémů, jako před volbami. Těžiště korupce tedy není pouze v Praze (s výjimkou notorických delikventů na hradě a v politické straně ANO), ale je mimo Prahu.

Seriál Blaník a představení Ovčáček čtveráček byly v rámci této práce taktéž porovnávány na základě stanovených kritérií. Přestože přistupují k politické satíře z odlišného úhlu pohledu a s autorským individuálním nasazením, je možno konstatovat, že hlavní ukazatele jsou totožné a autoři obou děl chtějí poukázat na stejné problémy, ač jiným způsobem.

Ukazatelé komparace	Blaník	Ovčáček čtveráček
• české problémy	ano	ano
• zahraniční problémy	ano	ano
• problematika Ruska	ano	ano
• osobní život prezidenta	ano	ano
• osobní život jiných politických či známých osobností	ano	ano
• aluze na společenskou realitu	ano	ano
• citové zabarvení prezentovaných událostí	ano	ano

S ohledem na výsledky této komparace je možno konstatovat, že se jedná o velmi podobně nastavená představení, která se dotýkají stejných klíčových témat. V oblasti českých i zahraničních problémů obě díla představují tvrdě a kriticky, bez jakékoliv snahy o zjemnění. Jedná se o různorodé kauzy, které se týkají života kritizovaných politiků, popř. prezidenta Miloše Zemana. Právě jeho osobní život je zde častým terčem kritiky, např. jeho výstupy, u kterých se polemizovalo nad tím, zda byl pod vlivem alkoholu či nebyl. Autoři obou děl došli k závěru, že politicky či jinak známé osobnosti by měly žít řádným životem i v rámci svého

osobního života, aby tak šli příkladem občanům a byli reprezentativními osobnostmi. Aluzu na společenskou realitu se prolínají v podstatě oba díly od začátku až do konce, protože vliv prezidenta a politiků na atmosféru ve společnosti je patrný. Protože se jedná o témata, která dokáží ovlivnit i běžný život občanů, je zde patrné také citové zabarvení, kdy herci vyjadřují emoce z daných událostí. Obě analyzovaná díla mají všechny zde zvolené znaky totožné, ve všech byl nalezen pozitivní výsledek.

Zde vyhodnocovaná díla k politické satíře přistupují jiným způsobem. Divadelní představení *Ovčáček čtveráček* je sice kritikou prezidenta Miloše Zemana v zastoupení na osobnost Jiřího Ovčáčka, avšak divákům poskytuje velké množství náznačků, narážek, velmi tvrdě kritizuje a zesměšňuje něco, co by svou podstatou mělo být kritizováno a zesměšňováno. *Seriál kancelář Blaník* je naopak velmi tvrdou, sprostou a otevřenou kritikou, která si nebere servítky, jasně vyjadřuje názor tvůrců, který je naprosto specifický a konkrétní. Obě díla je však možno považovat za velmi oblíbené, populární a zábavné vyjádření politické kritiky, které přináší divákům pobavení, prostor k zamyšlení a vyhodnocení politické scény současné doby.

Seznam obrázků

Obrázek 1 Politická komunikace (Křeček, 2013, s. 11).....	13
Obrázek 2 Struktura komunikačního aktu (Štědroň, 2013, s. 23).....	15

Seznam použité knižní literatury

BILÍK, Petr a kol. *Česká kinematografie: situace v roce 2018*. Olomouc, Univerzita Palackého v Olomouci, 2020. 316 s. ISBN 978-80-244-5760-4.

ČERMAN, Josef a kol. *Magazín dp, Svazek 3*. Praha: Družstevní práce, 1935. 332 s.

FARNÍK, Jaromír; ŽITNÝ, Radek. *Ferenc Futurista: drastický komik*. Praha: Albatros Media, 2015. 216 s. ISBN 978-80-750-5285-8.

FTOREK, Josef. *Manipulace a propaganda: na pozadí současné informační války*. Praha: Grada Publishing, 2017. 200 s. ISBN 978-80-271-0605-9.

FTOREK, Josef. *Public relations a politika: kdo a jak řídí naše osudy s naším souhlasem*. Praha: Grada Publishing, 2010. 192 s. ISBN 978-80-247-6690-4.

HALADA, Jan. *Marketingová komunikace a public relations: výklad pojmů a teorie oboru*. Praha: Karolinum Press, 2015. 120 s. ISBN 978-80-246-3075-5.

HAVLÍK, Vlastimil. *Volby do Poslanecké sněmovny 2013, svazek 57*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 347 s. ISBN 978-80-210-7794-2.

HEJDUKOVÁ, Pavlína a kol. *Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost*. Praha: Grada Publishing, 2018. 208 s. ISBN 978-80-271-2308-7.

KOŘAN, Michal. *Česká zahraniční politika v zrcadle sociálně-vědního výzkumu*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2009. 290 s. ISBN 978-80-865-0681-4.

KŘEČEK, Jan. *Politická komunikace*. Praha: Grada Publishing, 2013. 176 s. ISBN 978-80-247-8702-2.

KUSÁKOVÁ, Lenka. *Krásná próza raného obrození*. Praha: Karolinum Press, 2003. 128 s. ISBN 978-80-246-0620-0.

LAHMS, Lutgard; CRAUWELS, Geert; SERBAN, Henrieta Anisoara. *Totalitarian and Authoritarian Discourse: a global and timeless phenomenon*. Frankfurt nad Mohanem: Peter Lang Publishing, 2013. 349 s. ISBN 978-3034309080.

MACKOVÁ, Alena. *Nová média v politické komunikaci: politici, občané a online sociální sítě*. Brno: Masarykova univerzita, 2018. 242 s. ISBN 978-80-210-9131-3.

POLÁKOVÁ, Mariana. *Vznik a vývoj satiry v římské literatuře*. Brno: Masarykova univerzita, 2017. 154 s. ISBN 978-80-210-8806-1.

ŠTĚDRŮŇ, Bohumír. *Politika a politický marketing*. Praha: C. H. Beck, 2013. 255 s. ISBN 978-80-740-0448-3.

TOMANDL, Jan. *Krizová komunikace: principy – zkušenosti – postupy*. Brno: Masarykova univerzita, 2020. 221 s. ISBN 978-80-210-9638-7.

VOŽENÍLKOVÁ, Marcela. *Personalizace politiky v České republice*. Brno: Masarykova univerzita, 2018. 248 s. ISBN 978-80-210-8932-7.

VRZGULOVÁ, Monika; KUBÁTOVÁ, Hana a kol. *Podoby antisemitismu v Čechách a na Slovensku v 20. a 21. století*. Praha: Karolinum Press, 2017. 242 s. ISBN 978-80-246-3461-6.

Seznam použitých internetových zdrojů

168 hodin: 30. listopad 2014. *Česká televize* [online]. Praha: Česká televize, 2014 [cit. 2022-05-19]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10117034229-168-hodin/214411058251130/>.

"Viróza" prezidenta Zemana baví Rusko i USA. Aktuálně [online]. Praha: Aktuálně, 2013 [cit. 2022-07-24]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/viroza-prezidenta-zemana-bavi-rusko-i-usa/r~i:article:779639/>.

Etický kodex úřadu vlády ČR. Vláda ČR [online]. Praha: Vláda ČR, 2021 [cit. 2022-07-24]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/urad-vlady/eticky-kodex/eticky-kodex-zamestnancu-uradu-vlady-cr-100436/>.

Kancelář Blaník. ČSFD [online]. Praha: POMO Media Group, 2018 [cit. 2022-05-19]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/370986-kancelar-blanik/prehled/>.

Ovčáček čtveráček. ČSFD [online]. Praha: POMO Media Group, 2017 [cit. 2022-05-19]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/519359-ovcacek-ctveracek/zajimavosti/>

Slib prezidenta republiky Miloše Zemana. Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR [online].
Praha: Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, 2013 [cit. 2022-07-24]. Dostupné z:
<https://www.psp.cz/sqw/cms.sqw?z=5196>.

Přílohy

Příloha 1 Ovčáček čtveráček – leták k představení (Ovčáček čtveráček, ČSFD, 2017).....	49
Příloha 2 Ovčáček čtveráček – přepis písně Jiřího Ovčáčka ve třináctém obraze	50
Příloha 3 Kancelář Blaník – logo seriálu (Kancelář Blaník, ČSFD, 2018).....	51
Příloha 4 Kancelář Blaník – leták seriálu (Kancelář Blaník, ČSFD, 2018).....	52

mdz městske
divadlo
zlín

prenosy **dokin**.cz

**ovčáček
čtveráček**
nekorektní kabaret

Petr Michálek
Městské divadlo Zlín

**7. února 2017
v 17:15**
přímý přenos

z Divadla za plotem
v Bohnicích

The poster features a central photograph of Petr Michálek, a man with a beard and glasses, wearing a dark suit, white shirt, and red tie. He is sitting in a chair with his hands clasped, looking slightly to the side with a thoughtful expression. The background is a plain, light blue-grey color.

Příloha 2 Ovčáček čtveráček – přepis písně Jiřího Ovčáčka ve třináctém obraze

Jak těžký úkol mám, když sám sebe předstírám.

Můj život je má práce, říkám bez legrace.

Nedělám cukrbliky, bráním prezidenta republiky,

ignoruji satiriky...

A jsem v tom vážně hvězda, i když se to nezdá.

Kdybych měl v zádech dýky, bráním prezidenta republiky.

Každá lež, každá věta, jsem člověk, nejsem sketa,

skvělý jsem v své práci, skvělý jsem hlupáci.

Nemohu dál, nemohu dál - Miloši!

Tohle už neukecám, má víra je už tatam,

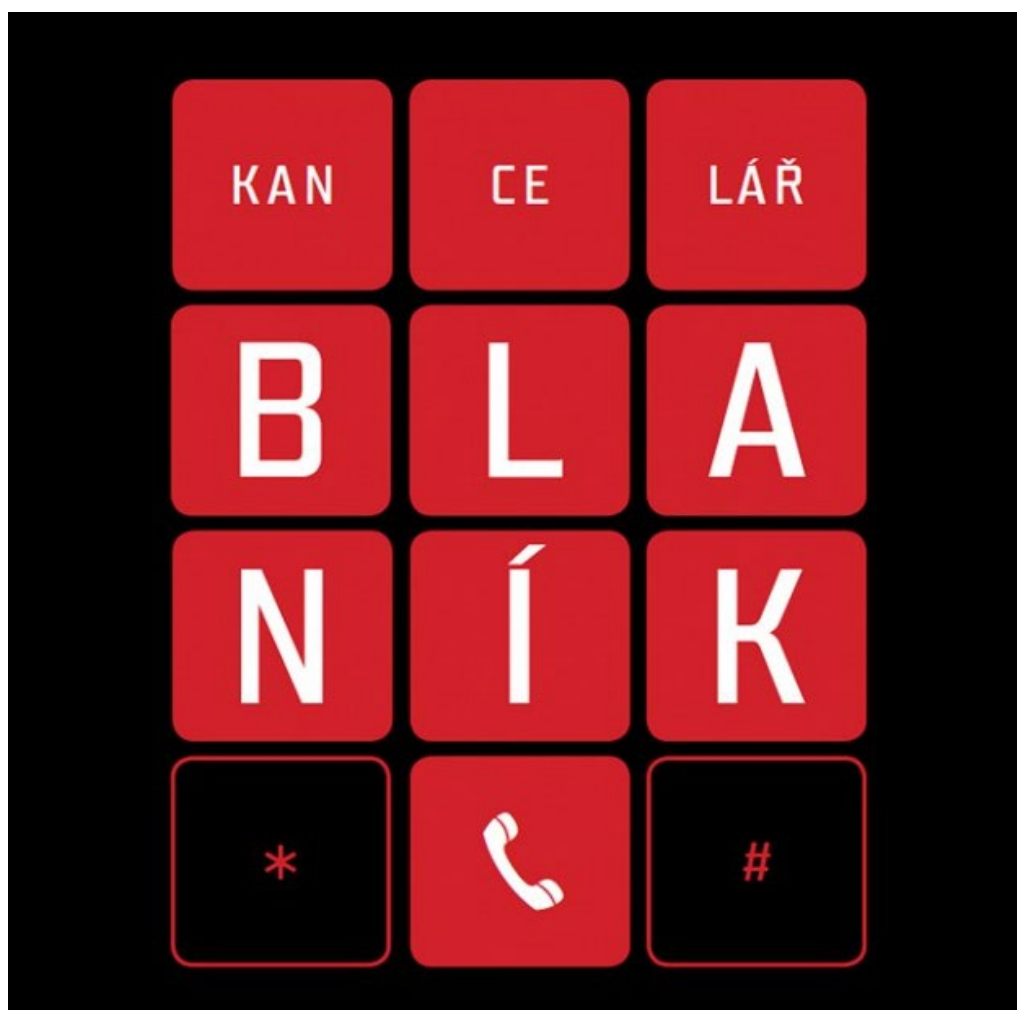
ach lidé odpusťte...

Nechtěl jsem lhát, jen twitterovat,

dělám jen svoji práci, to je můj motor hnací,

zůstal jsem sám...

Příloha 3 Kancelář Blaník – logo seriálu (Kancelář Blaník, ČSFD, 2018)

Příloha 4 Kancelář Blaník – leták seriálu (Kancelář Blaník, ČSFD, 2018)

